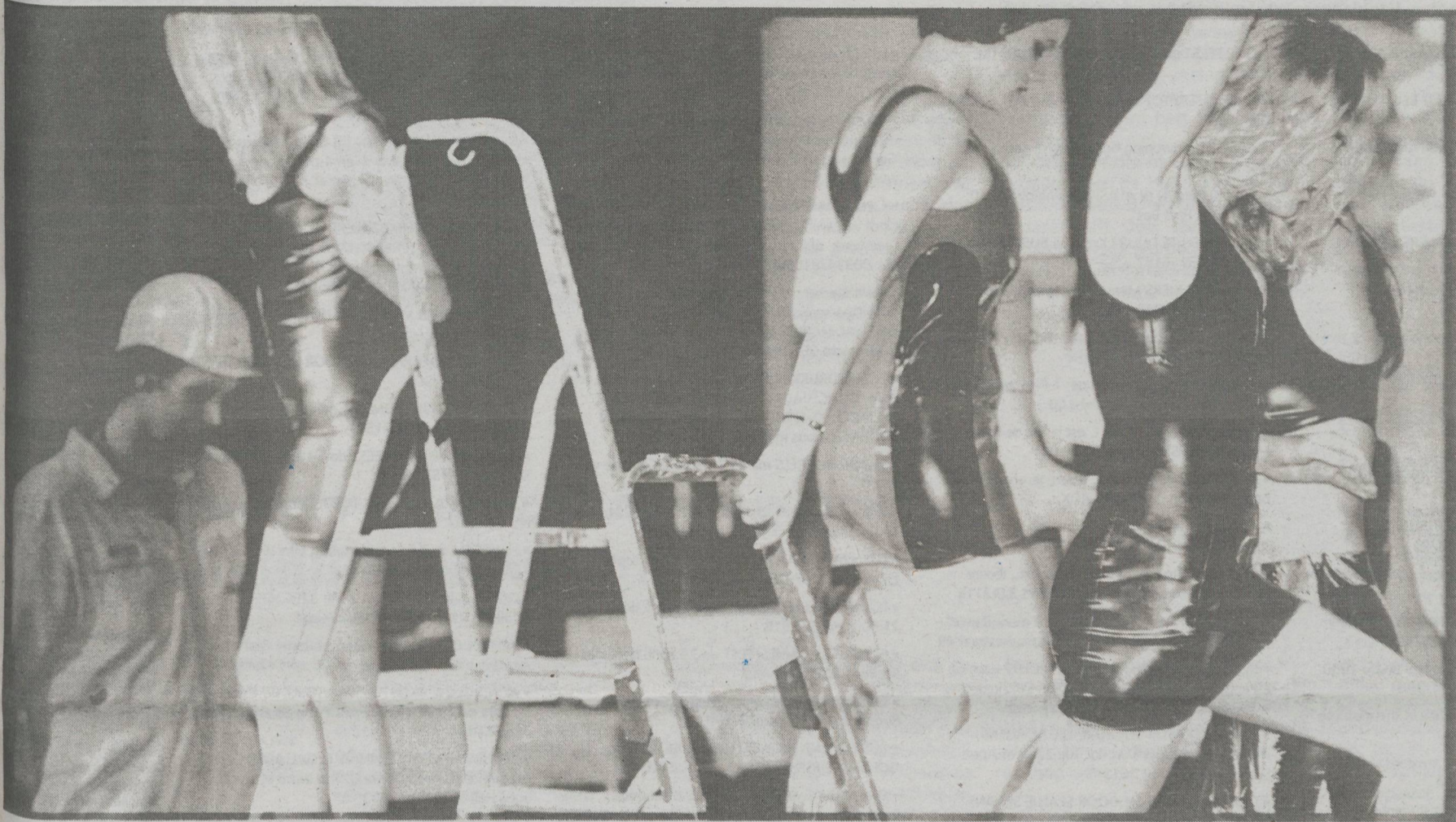

bservant 29

Informatie- en opinieblad van de Universiteit Maastricht • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • Jaargang 17, 17 april 1997

Zwart rubber, cor-setterien en kleuterpret. Drie weken geleden omschreef de Maastrichtse modekoninkin Roulette Pasmans de kleren van de studentenverenigingen als weinig origineel. Vrijdagavond mocht ze haar eigen droom verwezenlijken. Zie pagina 16. (foto Philip Driessen)

Laconieke reacties op mogelijke gevolgen van beoogde fusie LUC en UM Als er gesneden moet worden, dan in Diepenbeek

Wanneer vanwege een fusie tussen Diepenbeek en Maastricht dubbele opleidingen aangepakt moeten worden, denkt men hier dat het mes vooral in Diepenbeek zal snijden. Intussen is de universiteitsraad danig verstoord dat hij niet op de hoogte is gesteld van de ontwikkelingen rond de beoogde binationale universiteit.

Dat de Vlaams-Nederlandse commissie ter voorbereiding van een mogelijke fusie tussen het Limburgs Universitair Centrum en de Universiteit Maastricht ook suggesties moet doen voor het schrappen van dubbele opleidingen, is door de bestuurders van de faculteiten geneeskunde en economie min of meer voor kennisgeving aangenomen. De decaan van economie en bedrijfskunde, prof. A. Van Witteloostuijn, is ervan overtuigd dat de opleiding in Maastricht groter en beter is. "Diepenbeek was een Heao die een aantal jaren geleden is omgezet in een universiteit. Dat zegt iets over de kwaliteit van hun staf en hun onderwijs. Bovendien hebben ze geen onderzoekstrategie, terwijl wij een onderzoeksschool hebben. Wat zij aan onderzoek doen verdiept bij het onze. Tot op heden zijn er overigens nauwelijks contacten tussen beide faculteiten, hooguit op het niveau

van individuele docenten." Zijn collega bij geneeskunde, prof. A. Nieuwenhuijzen Kruseman, spreekt er in soortgelijke bewoordingen over. Temeer omdat, anders dan bij economie, geneeskunde in Diepenbeek slechts een kandidaatsopleiding behelst van twee jaar. Als er dus al iets opgeheven moet worden, zal dat in ieder geval niet de volwaardige Maastrichtse artsopleiding kunnen zijn, zegt hij. Bovendien kampt België met een overcapaciteit bij de medische opleidingen, reden waarom men daar een numerus fixus gaat invoeren. Kruseman: "Dan kun je beter geneeskunde bij het LUC sluiten."

In de afgelopen jaren heeft Maastricht zó nu en dan gepoogd om tweedejaars LUC-ers of doctoraalstudenten die anders naar Leuven zouden vertrekken voor hun vervolgstudie, naar Maastricht te lokken. Dat is niet gelukt, verklaart Kruseman. Onder meer omdat de curricula te veel verschillen om een overstap soepel te laten verlopen. Onlangs heeft een Maastrichtse commissie die curricula nog eens naast elkaar gelegd. Desondanks zien beide decanen ook de voordelen van een veel nauwere samenwerking met Diepenbeek wel. Van Witteloostuijn: "Wellicht kunnen we elkaar aanvullen. Zij hebben geloof ik afstudeerrichtingen op het vlak van regionale economie en kleine ondernemingen. Dat

kennen wij niet." Kruseman wijst op het nut van de LUC-bèta-component voor het onderzoek in Maastricht, en voor geneeskunde in het bijzonder. Tegelijkertijd waarschuwt hij echter dat de steeds nauwere samenwerking met de Eindhovense Technische Universiteit, die juist is aangegaan om meer bèta-kennis naar Maastricht te halen, hierdoor niet in gevaar mag komen. Verder levert een nauwe band met Diepenbeek wellicht ook mogelijkheden in de sfeer van de patiëntenzorg: Vlaamse patiënten zouden naar het azM kunnen gaan in plaats van naar Leuven. Ook voor de opleiding van co-assistenten zou een nauwere band met Vlaamse ziekenhuizen in de regio gunstig zijn, vindt Kruseman.

Afgelopen maandag heeft de universiteitsraadscommissie voor onderwijs, wetenschap en maatschappelijke dienstverlening haar ongenoegen uitgesproken over het feit dat de U-raad volstrekt onkundig is gehouden van de recente ontwikkelingen rond de mogelijke fusie. Men voelt zich 'gebruuskeerd' door het college van bestuur, heette het. Het college heeft de kritiek echter niet rechtstreeks kunnen aanhoren. Het liet zonder kennisgeving verstek gaan bij deze vergadering.

Wammes Bos

Juristen kritiseren visitatiecommissie

De juridische faculteit heeft stevige kritiek op het niveau ("de samenstelling en de kwaliteit") van de visitatiecommissie rechtsgeleerdheid, zegt directeur mr. A. Luermans. Volgens hem is Maastricht zeker niet de enige faculteit die zich daarover beklaagt. Binnenkort zal de kwestie in het disciplineorgaan rechtsgeleerdheid van de VSNU, die de visitaties organiseert, ter sprake worden gebracht.

Tijdens een vergadering van een universiteitsraadscommissie heeft een bestuurslid van de faculteit de kritiek toegelicht. Zo vindt men het visitatierapport op een aantal punten intern tegenstrijdig. Met name de opmerkingen over het 'civiel effect' zijn in het verkeerde keelgat geschoten. Waar enerzijds wordt gezegd dat alle juridische opleidingen terecht de meesterstitel uitreiken, wordt dat anderzijds bij Maastricht toch betwijfeld. Daarnaast vindt de faculteit dat de visitatiecommissie in het rapport niet met één stem spreekt, maar dat de opinies van de individuele leden er veelvuldig in doorklinken. Dat heeft op zijn beurt weer gevolgen voor de interne consistentie van het rapport.

De faculteit wil de kritiek op de commissie overigens niet te zwaar aanzetten. Over het algemeen is zij namelijk zeer gunstig uit de bus gekomen.

Wammes Bos

3 Elke student zijn eigen computer

5 "Universiteit moet brokkenarchitect Coenen mijden"

7-9 Informatietechnologie in het Maastrichtse onderwijs

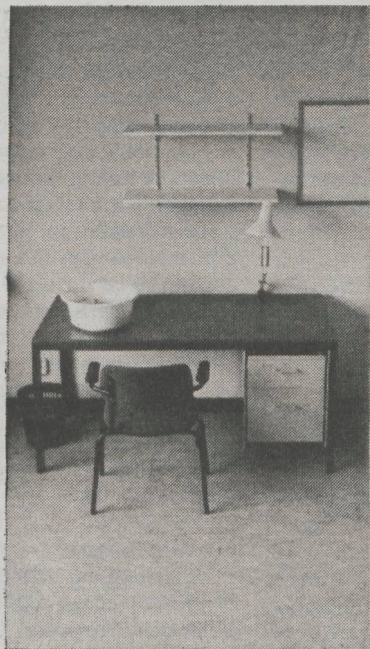
14 Eten bij echte prutjesmensen

15 Saurus trekt bijna blik op Varsity

Universiteit denkt over aanbod aan alle eerstejaars

Psychologie komt met pc-privéproject voor studenten

De faculteit psychologie geeft studenten vanaf september 1997 de kans om tegen een gereduceerde prijs een computer aan te schaffen. Zo hoopt men de druk op het computerlandschap laag te houden. Op centraal niveau denkt de universiteit over mogelijkheden om met ingang van komend studiejaar alle eerstejaars een aanbod te doen.

Elke studentenkamer straks z'n eigen computer (foto Nelis Tutkey)

rest schiet de faculteit voor. In maximaal drie jaar kan de student deze

lening terugbetalen. Of dit een rentedragende lening zal zijn, is nog niet duidelijk.

Het pc-privéproject richt zich op eerstejaars studenten, maar ook ouderejaars kunnen er aan deelnemen, al is hun aflossingstijd wel korter. De subsidie van duizend gulden per student haalt de faculteit uit de primaire middelen. Boon: "Inderdaad, het kost ons gemiddeld zeker een ton of twee per jaar. Het is een kwestie van prioriteiten stellen. Ik zou niet weten wie er straks minder geld krijgt. Dit geld gaat nergens vanaf, het is eerder dat we iets anders niet doen."

Boon is niet van plan om puur als een "dozenschuiver" op te treden. "Er moet ook nazorg komen. Is er iets met de hardware, dan moet de student ergens terecht kunnen. Wij hopen dat we iets met de leverancier kunnen regelen." Voor softwareproblemen zoeken de psychologen een instantie binnen de universiteit die als een soort helpdesk voor studenten kan gaan fungeren.

Ook bij andere faculteiten, zoals economie wordt druk nagedacht over

de mogelijkheid om studenten tegen een gereduceerd tarief een eigen computer aan te bieden. Drs. Eric Sol, hoofd van de dienst Informatie, Communicatie en Automatisering heeft een voorstel voor het universitaire bestuur geschreven. Dat komt grofweg overeen met de plannen van psychologie. Maar Sol wil de mogelijkheid beperken tot enkel eerstejaars. "Anders wordt het toch een heel ingewikkeld verhaal. Hoe verreken je het met ouderejaars?" Volgens hem moet over de afbetaling niet te licht gedacht worden. "Als ouderejaars hier aan mee willen doen, betalen ze al snel zeven tientjes per maand en dat is voor de gemiddelde student best lastig om op te hoesten."

Sol stelt voor dat de duizend gulden subsidie voor de helft door de universiteit betaald wordt en voor de andere helft door de faculteiten. Volgende week worden zijn plannen in een universiteitsbrede commissie besproken waarna het college van bestuur erover zal beslissen.

Riki Janssen / Jan Buevink

Eigen gebouw psychologie in 1999 klaar

De faculteit psychologie zal, als de jongste plannen doorgaan, in september 1999 haar intrek nemen in een eigen gebouw. Dit zal verrijzen op de parkeerplaats waar op dit moment nog de houten noodketen staan.

Eind vorig jaar was het nog de bedoeling dat de psychologen in de geplande aanbouw van de Universiteitssingel 50 zouden komen te zitten. Maar omdat zowel geneeskunde en gezondheidswetenschappen zelf meer ruimte nodig hebben, zijn de plannen gewijzigd. Het nieuwe pand zal net als de andere gebouwen op de campus uit vijf lagen gaan bestaan en op niveau één met de UNS 50 verbonden worden. Hoeveel het ontwerp van het architectenbureau Swinkels-Paschier-Bonheur-Westelaken gaat kosten, is nog niet bekend. (RJ)

Vrouw prominenter in onderwijs GW

De aandacht voor vrouwen in het onderwijsmateriaal bij gezondheidswetenschappen, is toegenomen. Kwam in 1993 blijkens een onderzoek de rol van vrouwen in het GW-onderwijs duidelijk op het tweede plan, vier jaar later is een ander verbeterd. Vrouwen en vrouwelijke rollen (werkende moeders bijvoorbeeld) worden vaker genoemd in de onderwijsblokken, en ook inhoudelijk worden vaker vrouwelijke thema's aangesneden als borstkanker, menopauze en zwangerschap. Een follow-uponderzoekje naar 'sekse en gezondheid in het onderwijs GW' heeft dit aangetoond. (WB)

Onderzoekers in opleiding nog steeds niet op loonlijst universiteit

Eigenlijk zijn ze het al lang eens: zowel onderzoeksorganisatie NWO als de universiteiten vinden dat de tijdelijke onderzoekers die nu nog in dienst zijn van NWO op de loonlijst van de universiteiten moeten komen te staan. Toch onderhandelen zij er al een jaar over. Uiteraard gaat het om geld.

voorkomen dat hun tijdelijke onderzoekers werkloos worden."

De vereniging van universiteiten (VSNU) heeft inmiddels twee pogingen gedaan zich als vertegenwoordiger van de gezamenlijke universiteiten op te werpen. Maar nadat haar eerste voorstel door NWO van de

hand werd gewezen, lukte het de VSNU niet meer de universiteiten op één lijn te houden.

In arren moede is NWO nu maar met enkele universiteiten afzonderlijk gaan onderhandelen, voornamelijk met de VU, de Katholieke Universiteit Nijmegen en de Universiteit

Twente. NWO hoopt dat er meer zullen volgen als er één schaaft over de dam is. Uiteindelijk wil ze met per 1 januari 1998 van haar werkgeversrol af. Dat is al een jaar later dan de bedoeling was.

HOP, Hanne Obbink

Eerste discussiemiddag over onderwijscarrière slecht bezocht

"Onderwijsdossier, alleen de term al, ik schrik van de militante toon"

"Het is niet de bedoeling dat een docent direct wordt afgeschoten als hij een onvoldoende voor een college krijgt. Maar als hij drie jaar achter elkaar door de studenten laag wordt beoordeeld, dan moet er iets gebeuren." Maar zo'n slechte evaluatie mag nooit het enige zijn waarop een docent wordt beoordeeld, zo hield vicerector prof. H. Philipsen de aanwezigen tijdens een discussiebijeenkomst over de onderwijscarrière voor.

Afgelopen woensdag stond de eerste van twee discussiemiddagen (een in de binnenstad, een op Randwyck) over de 'onderwijscarrière' op het programma. Aanleiding is een notitie van het college van bestuur over hetzelfde onderwerp. Hierin staat dat elk staflid dat hogerop wil niet alleen op onderzoeksgebied zijn sporen moet verdienen, maar ook als 'onderwijzer' flink wat in zijn mars moet hebben. Onderwijsprestaties gaan, als het aan het college ligt, net zo zwaar meewegen bij een beoor-

deling als onderzoeksprestaties.

Op dit uitgangspunt had het handjevol mensen (zesentwintig in totaal, de vier sprekers en de organisatie meegeteld) niets aan te merken. Wel was er veel commentaar op het onderwijsdossier ("alleen de term al, ik schrik van de militante toon", klaagde een bezoeker) dat van elk staflid wordt aangelegd. Met daarin de evaluaties van blokken, de onderwijstaken, de rollen en ook beoordelingen door zowel studenten als collega's. Uiteindelijk moet de inhoud van deze map de vakgroepsvoorzitter vertellen of zijn medewerker als tutor of bijvoorbeeld als scriptiebegeleider naar behoren functioneert. Is dat het geval en doet hij het ook nog goed op onderzoeksgebied, dan zal nog maar weinig zijn carrière in de weg staan. Faalt hij echter als 'onderwijzer', dan is een bevordering of promotie volgens het jongste personeelsbeleid van de universiteit een probleem.

Een evaluatie van een blok of college is toch altijd subjectief, merkte een bezorgde docent op. Wat meet je dan? Toch niet meer dan de mening van een student? Die zal negatief uitvallen, zo vervolgde hij, als de

docent er in is geslaagd tijdens de onderwijsgroep veel twijfel te zaaien. Iets wat toch bij uitstek zijn taak is maar door studenten vaak pas jaren na hun studie op waarde wordt geschat. "Zij kunnen vaak niet beoordelen wat je doet."

Ook anderen bleken huiverig voor het gewicht dat een dergelijke evaluatie zou kunnen krijgen. Misschien, zo opperde de zaal, moet een toetsing van de onderwijskwaliteit alleen maar uitglidders en extremen signaleren. Misschien zijn alleen de uren die iemand aan onderwijs besteedt en het aantal rollen dat een staflid uitvoert meetbaar.

De intercollegiale toetsing, waar collegelid Philipsen een aantal keren op terug kwam, zat ook niet iedereen lekker. Hoe kan een docent zijn vakgroepsvoorzitter beoordelen, klonk het verontrust. Daar ben je toch van afhankelijk, het is toch een hiërarchische relatie? Volgens Philipsen valt dat wel mee.

Volgende week mag de wetenschappelijke staf op Randwyck zich in de discussie mengen.

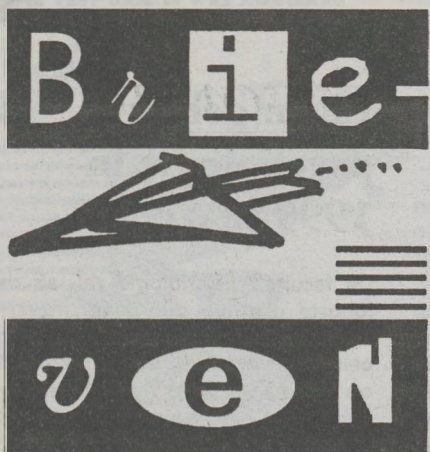
Riki Janssen

Europees geld voor onderzoek

De Europese Unie gaat zijn onderzoekbeleid meer richten op maatschappelijke doelen. Niet wetenschap en techniek zelf staan centraal. Het onderzoek moet bijdragen aan duurzame economische groei, een mensvriendelijke informatiemaatschappij, verbeterde kwaliteit van leven en een verantwoord milieubeheer.

Vorige week heeft de Europese Commissie het concept aanvaard voor het 'Vijfde Europese Kaderprogramma' voor onderzoek en ontwikkeling. Binnen dat programma zal de EU vanaf eind 1998 in vier jaar tijd minstens dertig miljard gulden aan onderzoek besteden. Naar verwachting komt bijna twee miljard daarvan in Nederland terecht.

Het plan, waarover de komende maanden discussie volgt met het Europees Parlement en de Europese ministerraad, markeert volgens de opstellers een "breuk" in het Europese onderzoekbeleid. De afgelopen jaren groeide de kritiek op dat beleid. De technologische vernieuwing zou te zeer een doel op zich zijn gebleven. Ook waren de procedures voor de vele onderzoeksfondsen bureaucratisch en weinig flexibel. Volgens Edith Cresson, Europees commissaris voor onderzoek, komt het nieuwe plan aan al die kritiek tegemoet. (HOP)

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst

Advocatenpraktijk

In het artikel in de Observant van 10 april 1997 'Advocatenpraktijk zal niet meer tegen UM-medewerkers procederen' van de hand van Wammes Bos wordt melding gemaakt van het feit dat de Advocatenpraktijk Universiteit Maastricht geen zaken zal aannemen waarvan duidelijk is dat de daarbij betrokken tegenpartij medewerker van de Universiteit is.

Dit uitgangspunt roept de vraag op in hoeverre van de bij de Advocatenpraktijk werkzame advocaten verwacht kan worden dat zij duidelijkheid over de persoon en de werkplek van de wederpartij proberen te krijgen.

In het artikel in de Observant wordt -onder verwijzing naar een door Wammes Bos met mij gevoerd (telefoon)gesprek- gesteld dat de Advocatenpraktijk niet actief zal trachten te achterhalen of de tegenpartij UM-medewerker is.

Tot op zekere hoogte is de Advocatenpraktijk echter wél bereid hiernaar te informeren. Bij een eerste contact met een nieuwe cliënt zal wel degelijk geïnformeerd worden naar de vraag of de wederpartij werkzaam is bij de Universiteit. Indien het antwoord van de nieuwe cliënt op die vraag ontkennend is, zal de Advocatenpraktijk echter niet eigener beweging en ter controle van hetgeen de cliënt heeft medegedeeld, (bijvoorbeeld) de telefoonlijst van de UM gaan bestuderen. Zulks staat immers op gespannen voet met de vertrouwensrelatie tussen advocaat en cliënt.

In het artikel wordt verder ten onrechte gesuggereerd dat de Advocatenpraktijk, in afwijking van andere advocatenkantoren, gereduceerde tarieven hanteert. Zulks is echter niet het geval. De Advocatenpraktijk hanteert in beginsel de binnen de advocatuur gebruikelijke tarieven, welke tarieven sinds 1997 gerelateerd zijn aan de door de betrokken

advocatenkantoren berekende kostprijs. Alleen in schrijnende gevallen kan aan minder draagkrachtige cliënten, die (net) niet in aanmerking komen voor door de overheid gefinancierde rechtsbijstand, een gematigder tarief (beneden de kostprijs) in rekening worden gebracht. Dit is echter een bij veel advocatenkantoren gebruikelijke praktijk.

Tot slot nog een opmerking over onze onafhankelijkheid. Voor zover in het artikel van Wammes Bos de suggestie wordt gewekt dat die onafhankelijkheid nu zou zijn aangetast, zij het volgende vermeld. De Advocatenpraktijk heeft er juist mee ingestemd om als beleidslijn in te voeren dat in beginsel geen zaken worden ingenomen waarin medewerkers van de UM als wederpartij zijn betrokken, om te voorkomen dat derden treden in de door ons als verantwoordelijke rechtshulpverleners te nemen beslissingen in individuele zaken.

Namens de Advocatenpraktijk,
Judith Serrarens

Van Praag ontvangt Erasmusprijs

De Vrije Universiteit in Brussel heeft twee weken geleden aan professor H. van Praag de Erasmusprijs toegekend. De Maastrichtse hoogleraar psychiatrie krijgt deze prijs -niet te verwarren met de Nederlandse Erasmusprijs die elk jaar door Z.K.H. prins Bernhard wordt uitgereikt- voor zijn gehele psychiatrische onderzoek. Van Praag weet nog niet wanneer hij de onderscheiding in ontvangst mag nemen.

Kennistechnologie bestaat niet

Een advertentie in de laatste Observant: 'Observant zoekt studenten geneeskunde, gezondheidswetenschappen, rechten, economie, psychologie en cultuurwetenschappen die als freelance-medewerker de redactie willen versterken' En studenten kennistechnologie dan? Kunnen die misschien niet schrijven? Heeft Observant er daarvan nu soms al een dozijn rondlopen? Nee hoor, Studenten kennistechnologie bestaan gewoon niet. Althans, volgens Observant dan.

Bij de studenten-enquête die een aantal maanden geleden werd gehouden, werden studenten kennistechnologie overgeslagen (zie mijn vorige ingezonden brief), als het over aantallen studenten gaat, neemt Observant niet de moeite de juiste aantallen te noemen (zie mijn brieven daarvoor). Studenten kennistechnologie mogen nu zelfs niet solliciteren (zie deze

brief). Het kan subjectieve berichtgeving zijn, het kunnen ook gewoon slordigheidjes zijn. Maar geen van beide mogen natuurlijk voorkomen bij een krant die zichzelf serieus neemt. 'Schrijf maar een ingezonden brief', zegt de redactie van Observant meestal schouderophalend als ik haar weer eens aanspreek op onjuistheden. Ik begrijp best dat jullie om kopij verlegen zitten (vandaar die kreet om student-freelancers natuurlijk). En ik wil ook voortaan best elk nummer een ingezonden brief leveren waarin feiten in plaats van verzinsels rond kennistechnologie gegeven worden. Maar dan voortaan toch minstens tegen betaling van een flesje wijn. Afsproken?

Daphne Scheiberlich
Voorlichter kennistechnologie

Naschrift redactie: Er is inderdaad een fout in de advertentie geslopen. Ook studenten kennistechnologie zijn van harte welkom als student-freelancer.

Emancipatie in hoger onderwijs stokt

De helft van de studenten op hogescholen en universiteiten is tegenwoordig vrouw. Maar een verdere emancipatie stokt door de maatregelen die minister Ritzen heeft genomen omtrent de studietijd en de studiefinanciering. Dat zegt de Emancipatieraad in een van zijn laatste adviezen aan het kabinet.

De Emancipatieraad stelt met vreugde vast dat de deelname van vrouwen aan het hoger onderwijs sinds 1950 fors is gestegen. Lag hun deelname aan het wetenschappelijk onderwijs indertijd op vijftien procent, in 1994 was dat verdrievoudigd tot vijftienveertig. In het hbo steeg het percentage vrouwen van zesendertig naar achtenveertig procent. Bovendien, zo blijkt uit onderzoek, studeren vrouwen sneller af -en met hogere cijfers- dan mannen.

Maar dit succesverhaal kent wel schaduwzijdes. Zo zijn vrouwen bovenmatig vertegenwoordigd bij de sociaal-culturele en letterenstudies. Bij andere studies lopen zij in aantal nog achter. Die keuze heeft gevolgen voor hun verdere carrière, schrijft de Emancipatieraad.

De Emancipatieraad zet grote vraagtekens bij het beleid van minister Ritzen

om het stapelen van studies tegen te gaan. Hij ontmoedigt studenten om na het hbo door te stromen naar de universiteit. "Voor vrouwen en mannen uit kansarme milieus vormen deze stapeltrajecten juist één van de weinige mogelijkheden om zich te kwalificeren in het hoger onderwijs", aldus de raad.

Ook de regel dat studenten na hun 27e jaar geen studiefinanciering meer krijgen, moet volgens de Emancipatieraad worden losgelaten. Door deze beperking stellen studenten het krijgen van kinderen uit. Zo mijden zij het risico van een fikse studieschuld wanneer zij door kinderen studieoverdraging oplopen. De Emancipatieraad wijst er bovendien op dat de risico's bij zwangerschappen stijgen als vrouwen de dertig zijn gepasseerd.

Verder wil de raad de veertigjarige studieweek terugbrengen tot tweeëndertig uur. De huidige fulltime 'werkweek' staat de maatschappelijke zelfstandigheid van studenten in de weg. Bij een wekelijkse studiebelasting van tweeëndertig uur hebben studenten ook meer tijd voor mogelijke zorgtaken, staat in één van de laatste adviezen aan het kabinet.

Over twee weken wordt de Emancipatieraad opgeheven.

HOP, Matthé ten Wolde

De WBB

Na lang wachten is het eindelijk zover. Mensen komen vaak bijzonder laat -of nooit- tot inkeer. Dat geldt ook voor de minister van Economische Zaken. Die is immers ook een mens. De boodschap is helder (een politiek modewoord): het is afgelopen met de bestuurlijke wildgroei in het Nederlandse bedrijfsleven. Na ruim een eeuw Wilde Westen was het blijkbaar plotseling genoeg. Het was dan ook werkelijk te gek voor woorden. De volgende drie voorbeelden zullen u ongetwijfeld doen zuchten van oprechte verbazing: het is wonderbaarlijk dat het zover heeft kunnen komen. Het best bewaarde geheim van Nederland wordt onthuld. Het schaafde Nederland heeft decennialang de grenzen van de tolerantie schaamteloos ver weggelegd.

Het eerste voorbeeld is veelzeggend. In de top van het Nederlandse bedrijfsleven mocht alles. Een verlicht despoot als directeur was schering en inslag. Met idool Napoleon voor ogen trok menig directeur ten strijde tegen zijn (het zijn bijna allemaal mannen) eigen Rusland: de concurrenten in binnen- en buitenland. In andere ondernemingen regeerde het collectief, en werd aan deze zijde van het ijzeren gordijn de theorie van gene zijde in de praktijk gebracht. Pas na maandenlange vergaderingen werd consensus bereikt over de strategie waarmee de consumenten tevreden moesten worden gesteld. Daarnaast waren alle tussenvarianten vindbaar: van driehoofdige raden van bestuur onder leiding van een primus inter pares tot anarchie in de vorm van zelforganisatie. Aan deze puinhoop wordt eindelijk een eind gemaakt. En terecht. Het tweede voorbeeld is nog schrijnender. Op het terrein van de organisa-

tiestructuren was het een ratjetoe. De ene organisatie stuurde de werkvloer aan via een functionele commandostructuur, waarbij overleg tussen functionele eenheden volstrekt overbodig werd gevonden: de rigide taakverdeling van een bijenmaatschappij in een menselijk jasje. De andere onderneming trachtte coördinatie te bevorderen via een productdivisiestructuur, waarbij binnen divisies gezamenlijk werd gewerkt aan een gemeenschappelijk doel: de brandweer blust, en de politie sust. En weer was elke denkbare mengvorm mogelijk: van een structuur met een grote verzameling zelfstandige cellen tot een organisatie met evenveel landendivisies als exportbestemmingen. Met deze chaos is het binnenkort gelukkig afgelopen.

Het derde voorbeeld tart elke verbeelding. Van een doorzichtig en uniform controleregime was geen sprake. Beursgenoteerde ondernemingen hadden hierin nog enige structuur aangebracht. raden van commissarissen hielden de directies in de gaten, als raden van staten in het klein. In noodgevallen kon de algemene aandeelhoudersvergadering een poging tot ingrijpen wagen, zoals de leden van het Europese Parlement krachteloos de besluitvorming in de Europese Unie controleren. Andere bedrijven rommelden echter maar wat aan. Coöptatie en machtsconcentratie vierden hoogtij: het leek alsof Italië aan de Noordzee was gelegen. Dat deze status quo pas pas in 1997 wordt aangepakt, is verbazingwekkend. Het leed is bijna geleden. Volgende week verschijnt de nieuwe Wet Bestuur Bedrijfsleven (WBB) in de Staatscourant. Dromen worden daarmee waarheid. Raden van bestuur bestaan altijd uit drie leden, met een

bezieland leider in hun midden; van de matrixstructuur, met procedurereuten en productdirecties, kan nooit worden afgeweken; zonder een goedgekeurde raad van controle, inclusief een zware vertegenwoordiging van de klantengroepen, wacht sluiting. Nog even en de grenzeloze anarchie in het Nederlandse bedrijfsleven is geschiedenis. Nog even en paars krijgt een prachtige plaats in de geschiedenis van het Koninkrijk der Nederlanden. Nog even en de Europese Unie treedt hopelijk spoedig in deze fraaie voetsporen. Nog even en het gebruik van de verleden tijd in deze column is terecht.

Arjen van Witteloostuijn,
decaan van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde

“Universiteit moet architectonische brokkenmaker mijden”

De Universiteit Maastricht heeft architect Jo Coenen gevraagd na te denken over de toekomst van de universiteitsgebouwen in de binnenstad. Toen hoogleraar Hans Crombag (vakgroep metajuridica) het vorige maand gepresenteerde masterplan onder ogen kreeg, sloeg hem de schrik om het hart.

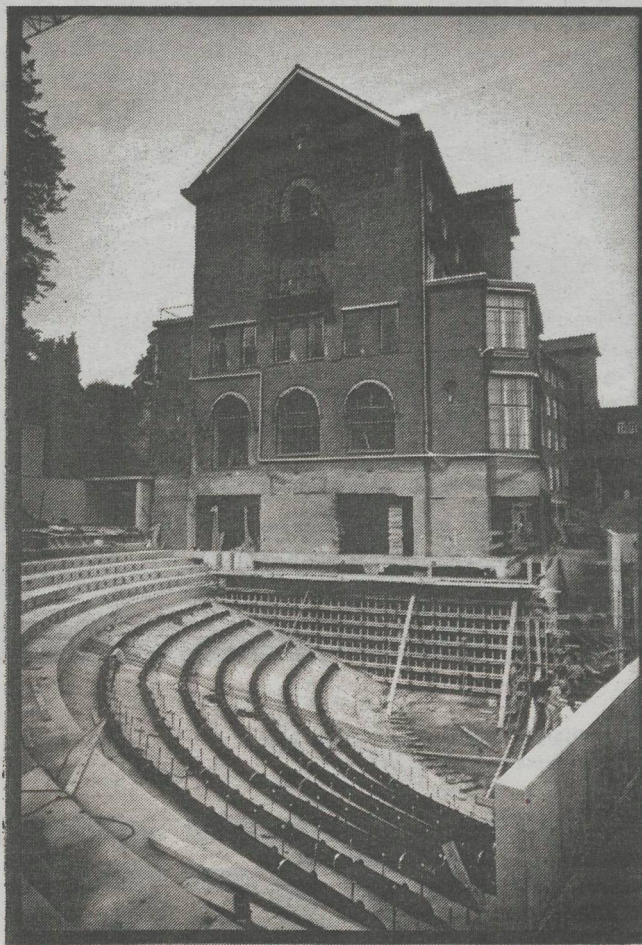
Wie wel eens een college heeft gegeven in de zaal die achter het Jezuïetenklooster half in de grond gelegen is, weet dat die ruimte volstrekt ongeschikt is voor het doel waarvoor zij nog niet zo lang geleden gebouwd werd. Als docent sta je in een diep gat, van waaruit je de toehoorders slechts langs een omweg via een slecht functionerende geluidsinstallatie kunt toeschreeuwen. De studenten zien de docent piepklein voor zich, terwijl zijn stem hen van achteren bereikt. Oogcontact is uitsluitend mogelijk met de eerste rij, die (daarom?) meestal leeg blijft. De rest van het gehoor verzinkt in algehele anonimiteit. Dat leidt ertoe dat de studenten vanaf enkele rijen hoog, en zeker in de bovenste helft van de zaal er geen been in zien om zich in geanimeerde conversaties te begeven, die door de kale betonnen wanden meedogenloos worden weerkaatst en gezamenlijk het geluidsniveau bereiken van een voetbalstadion voor aanvang van de wedstrijd. Al vele malen nam ik mij voor om in die zaal 'nooit meer' college te geven en van nogal wat collega's hoor ik hetzelfde. Maar docenten gaan er zelf niet over waar zij hun colleges geven. Zo'n zaal wordt je eenvoudig toegewezen, dus ga je iedere keer maar weer. Met lood in de schoenen, dat wel. Het wanprodukt achter het Jezuïeten-

klooster is een 'schepping' van architect Jo Coenen, die op korte afstand ook een nieuwe toegang voor het klooster ontwierp, die zo weldoordacht was, dat hij een jaar later en voor acht ton -zo zei mij iemand die voorwende daarvan te weten- door een andere, wellicht meer functionele, maar om te zien nog wanstaltiger versie moest worden vervangen. Die collegezaal en die ingang zijn onmiskenbare voorbeelden van wat de juristen 'wanprestatie' noemen. Een bezoek ter plaatse -door juristen een 'descente' genoemd- zou iedere rechter daarvan moeiteloos overtuigen, en vervolgens tot een fikse schadevergoeding doen besluiten. Maar daar moet de opdrachtgever, de universiteit derhalve, dan wel om vragen. Dat heeft ons college van bestuur tot nu toe nagelaten. Maar de leden daarvan geven dan ook geen colleges.

Het minste wat je na zo'n déconfiture van onze bestuurders zou verwachten is, dat zij deze architectonisch brokkenmaker in de toekomst zouden mijden als de builenpest. Wie schetste mijn verbazing en ontzetting toen ik in de aflevering van 27 maart van deze krant las dat de universiteit uitgeroemd aan deze architect een nieuwe opdracht heeft verleend, en wel om "een masterplan voor universitaire binnenstadsgebouwen" te maken. Inmiddels heb ik inzage gehad in het door de firma Unigraphic zeer fraai uitgevoerde boekwerk waarin Coenen zijn plan ontvouwt. Het heeft niet veel om het lijf: wat plattegronden, foto's en al eerder door anderen gemaakte tekeningen en enkele bladzijden in modieuze taal vervatte prietpraat. En toch leert enig puzzelen dat ons nieuwe rampen van de zijde van Coenen te wachten staan. Ik beperk mij kortheidshalve tot de twee belangrijkste.

De eerste daarvan betreft het Minderbroederscomplex, beter bekend als de voormalige arrondissementsrechtbank, waar in de toekomst het college van bestuur zich wil vestigen. Coenen stelt voor om een deel van de strikt symmetrische voorgevel daarvan weg te breken. Waarom? Die gevel is nu "te hiërarchisch". Symmetrie en evenwicht, die het oog van de kijker rust geven, zijn hem een gruwel. Die gevel mag niet ongeschonden blijven, opdat ieder in de toekomst weet: "Coenen was here."

En dan is er ook het plan om in de tuin van het Jezuïetenklooster een nieuw gebouw neer te zetten, waarvan de ramen te zijner tijd riant uitzicht zullen bieden op zijn eerdere mislukkingen: de collegezaal en de hoofdingang. Van dit nieuwe

gebouw bevat het boek een summierere tekening: een gebouw zonder enig karakter en evenwicht. Behalve bij de ramen, vindt men vrijwel nergens rechte hoeken, niet in het grondplan en niet in de gevel. De kroon op deze onoverzichtelijkheid vormt het onder een flauwe hoek van links naar rechts hellende dak. Coenen heeft een voorkeur voor constructies die de wet van de zwaartekracht lijken te braveren, zodat de toeschouwer zich bezorgd afvraagt hoe de boel overeind blijft. Alles moet scheef en krom. Dat is levendig. Niets voorspelt de toekomst zo goed als het verleden. Wij hebben een keer leergeld betaald met en aan deze architectonische grappenmaker. Waarom trekken wij daaruit geen les? En als wij dat niet doen, dan wordt de vraag onontkoombaar wat onze bestuurders eigenlijk met Coenen hebben. Dat zou ik wel eens willen weten.

H.F.M. Crombag

De collegezaal van architect Coenen in aanbouw (foto Nelis Tutkey)

Hersenenbalans

Wij zagen en wegen mee met Lombroso en Cuvier:

een geniale boom heeft een hersengewicht van een borrelglasje room. De prinses die met hem praat maar tachtig gram meer dan een paard. Heel normaal is één fles rode Spa (1500 cc). Een prins-gemaal heeft zonder bijzijs drie keer zo veel als een struisvogel heeft aan eiwit.

Gall die nogal wat verstand had (van deze dingen)

was geniaal: hij had een hersengewicht

met veerbalans voor het meten van uitzonderingen.

Hij was volgens Prins Winkler de Grote beslist

geen kwakzalver - het blote brein van een kwakzalver

weegt minder dan een bagagedrager met snelbinder.

Wie denkt dat het hersengewicht niet meeweegt

heeft zelf minder dan 1 kilo en zal er niet

komen. Arma's hersenen wogen weer even veel

als 3 van Goya's dromen, d.i. precies 144 keer

het gewicht van bloed in een gezwollen men-seneikel.

Dat moet een fractie zijn geweest van wat

Judas heeft gehad, ce génie du christianisme -

maar Arma was dan ook een beest (en een aan-hanger

van het boeddhisme). Des Pudels Schopenhauer bleek

niet minder geniaal op Lombroso's hersen-schaal.

Genieën hebben er een zwaar hoofd in, bij Byron

en Toergenjew hing het tussen de knieën. Als deze

zweelbreinen niet jong sterven, verweken hun hersenen

om levend te bederven.

Maarten Doorman

“Eerst kijken, dan pas zelf doen”

"Ik speel op zeker. Bij eigenlijk iedere stage denk ik: eerst kijken, dan pas zelf doen. Voor een deel heeft dat te maken met onzekerheid. Ik wil liever dat de arts het eerst een keer doet zodat ik mijn geheugen weer even kan opfrissen. Ter plekke en vervolgens ook 's avonds thuis. Maar het is niet alleen onzekerheid: ik wil het ook echt goed doen. Ik voel me verantwoordelijk voor de patiënt en wil goed beslagen ten ijs komen.

"Mijn huisarts vindt dat niet erg. Toen er in de eerste weken een patiënt met een talgopeenhoping onder de huid kwam, vroeg hij of ik die wilde verwijderen. Toen ik zei dat ik het eerst een keertje wilde zien, was dat goed. Als jij je daar prettig bij voelt, zei hij, dan doen we dat zo.

Tijdens de eerste drie dagen heb ik wel meteen al een uitstrijkje gemaakt. Dat doe dan ik, hup, want dat heb ik al vaker gedaan. Al denk je dan wel: als ik haar maar geen pijn doe. Ook hechten is geen probleem sinds mijn co-schap op de afdeling chirurgie.

"Inmiddels loop ik al negen weken in Heel rond en dat merk ik. Je wordt zekerder, krijgt wat meer routine en meer durf. Juist omdat klachten terugkeren weet je snel wat er aan de hand is.

"In het begin zat de huisarts erbij als ik een consult afnam. Dan voel je je bekeken, dan gedraag ik me wat anders dan wanneer ik alleen met zo'n patiënt zou zijn. Hoe? Dat is moeilijk. Ik ben misschien wat minder spontaan, wat minder hartelijk en medelevend. Ja, wat zakelijker omdat ik me dan toch een beetje schaam. Tegenwoordig neemt hij de eerste patiënt tijdens het spreekuur en is nummer twee voor mij. Ik loop dan gewoon

STAGE

Observant volgt stagiaires op de voet. De komende weken is het de beurt aan Debby Ras, een zesdejaars geneeskunde die al een jaar co-schappen loopt. Op dit moment is zij co-assistent bij een huisartsenpraktijk in Heel, een dorp in de buurt van Roermond.

naar de wachtkamer en vraag wie er aan de beurt is. Negen van de tien keer staat er iemand op. De meesten hebben geen bezwaar tegen een co-assistent, ze zijn aan mijn soort gewend want die praktijk heeft twee keer per jaar tien weken een student in huis. Bovendien weten ze dat ik altijd nog even met de dokter overleg. Het liefst doe ik dat waar de patiënt niet bij is, dat is voor jezelf lekkerder, dan kun je zo'n consult voor je gevoel helemaal afhandelen. Maar meestal gebeurt dat niet. Soms willen mensen de huisarts zelf zien. Dat zeggen ze dan niet expliciet. Een moeder maakte dat laatst bijvoorbeeld via haar kind duidelijk. "Dadelijk komt de dokter nog even kijken", hoorde ik haar dan zeggen.

Ik vind dat niet vervelend. Zij maakt immers een afspraak met de huisarts, niet met de co-assistent. Ik kan daar wel tegen.

"Of ik al een arts ben?" Het blijft even stil. Dan zelfverzekerd: "Ja. Als ik iemand tegenover me heb die ik kan helpen, wanneer ik bijvoorbeeld heel snel weet dat die meneer last heeft van voorhoofdsholteontsteking en hem met een rustig gemoed de deur uit laat gaan, dan voel ik me arts. Al heb ik nu nog wel altijd een deskundige achter de hand. Ik hoef het nooit helemaal zelf te doen. Het is een ander verhaal als ik het niet weet en de huisarts er bij moet komen. Dan word ik weer even op mijn plaats gezet."

Riki Janssen

Reuma raakt je

**Nooit
meer
naar
ballet is
zo gemeen.**

Fotografie: Lieke Korman

'Ook als je jong bent, kan je reuma krijgen. Ik was pas 6. Altijd veel plezier gehad met ballet. Nu mag dat niet meer. Tè pijnlijk voor m'n knieën en enkels. Ik wil graag beter worden. Er is dus veel geld nodig voor onderzoek. Maar ook voor onder andere voorlichting en aangepaste vakanties. Helpt u daar aan mee? Niet alleen voor mij maar ook voor die 400.000 andere reumapatiënten. Graag!

**GIRO
324**

Nationaal Reumafonds

Statenlaan 128, 2582 GW Den Haag. Telefoon (070) 350 32 31. Fax (070) 354 95 19. Bank 70 70 70 848.

Rijbewijs nodig

Spoedcursus met examengarantie
voor f. 1.850,-
slechts enkele
plaatsen beschikbaar
Ook losse lessen mogelijk
Tevens cursussen
voor motorrijbewijs

Voor meer informatie

Bob van Tienen
043-3613192

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8-10

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 325 19 78

ACADEMISCHE BOEKHANDEL
MAASTRICHT

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Cultuurwetenschappen
- Psychologie
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 388 3015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 367 1211

INVEST [IGATION]

De Banking Course

ABN·AMRO De bank

Je wilt als academicus nog veel leren van de financiële wereld? In dat geval zit je goed bij de ABN AMRO Banking Course.

Tenminste, als je van aanpakken weet. Want er moet natuurlijk wel gewerkt worden in de week van 25 tot en met 29 augustus a.s.

Vijf dagen lang krijg je de kans om kennis te maken met allerlei facetten van deze dynamische wereld. Je kunt informatie uitwisselen met bankiers en specialisten, maar je hebt ook contacten met trainees in hun eerste functie.

Daarnaast werk je aan (actuele) business cases en loop je actief mee op verschillende afdelingen. Kortom, aan het einde van de week ben je aardig op de hoogte van het reilen en zeilen binnen de nationale en internationale bankwereld.

DE AANMELDING

Studeer je tussen oktober '97 en septem-

ber '98 af en ben je niet ouder dan 26 jaar, dan kun je van 14 april tot en met 2 mei een aanmeldingsformulier aanvragen bij ABN AMRO Bank N.V., telefoonnummer 06-0240712 (gratis 24 uur per dag, 7 dagen per week) of je aanmelden via Internet: <http://www.abnamro.nl/students/career/nl/>

Het ingevulde aanmeldingsformulier ontvangen wij graag retour vóór 7 mei 1997. Je hoort dan uiterlijk 31 mei of je wordt uitgenodigd om voor een panel onder meer een korte presentatie te houden die getuigt van je financieel-economische belangstelling.

De presentatie aan het panel vindt plaats in de week van 9 t/m 13 juni 1997. Uiterlijk 4 juli hoor je van ons of wij je als deelnemer aan de Banking Course hebben geselecteerd.

Reageer snel en vraag vandaag nog het aanmeldingsformulier voor de ABN AMRO Banking Course aan.

GRAND CAFE

Varkenshaasje in
champignon-
roomsaus, frietjes
en salade

f 12,50

op vertoon van
studentenkaart

Zaterdag 19 april
Band: The Wax Works
Aanvang: 22.00 uur
Entree: gratis

M
O
M
U
S

GRAND CAFE MOMUS
VRIJTHOF 8 MAASTRICHT
KORR. ADRES: POSTBUS 130
6200 AC MAASTRICHT
TELEFOON (043) 321 19 37
TELEFAK (043) 325 98 41

Informatietechnologie in het Maastrichtse onderwijs

“We zitten in de fröbelfase, er is nog veel hobbyisme”

IT, informatietechnologie in het onderwijs, is een hot item geworden.

Subsidiegevers hebben er geld voor over, zowel binnen als buiten de universiteit. Maar zo bekend als de kreet is, zo onbekend is wat er achter schuil gaat. Vandaag en op 4 juni worden er informatiebijeenkomsten georganiseerd, onder auspiciën van het college van bestuur. Observant inventariseerde alvast hoe de stand van zaken bij de verschillende faculteiten is. Wat men er aan doet, wat men nog van plan is. Eric Sol, hoofd van de dienst ICA (informatie, communicatie, automatisering) en kenner van het terrein, is niet pessimistisch over de prestaties van de UM. In vergelijking met de rest van de universiteiten horen we tot de middenmoot. Binnen de UM zijn het vooral psychologie en economie/bedrijfskunde die stevig met IT in de weer zijn, is zijn waarneming.

Maar voorlopig moeten we ons er niet al te veel van voorstellen, zegt

hij. Want veel van het computergebruik, juist ook bij studenten,

beperkt zich tot eenvoudige tekstverwerking. Of er wordt geprobeerd om het bestaande onderwijsmateriaal ook via de computer aan te bieden. Echt nieuwe onderwijsprogramma's

zijn er nog niet zoveel. Sol: “We zitten nog in een pioniersfase, een fröbelfase. We weten nog niet goed wat allemaal kan, en

er heerst veel hobbyisme. Hier en daar zijn bepaalde personen er mee bezig, maar als die een andere functie

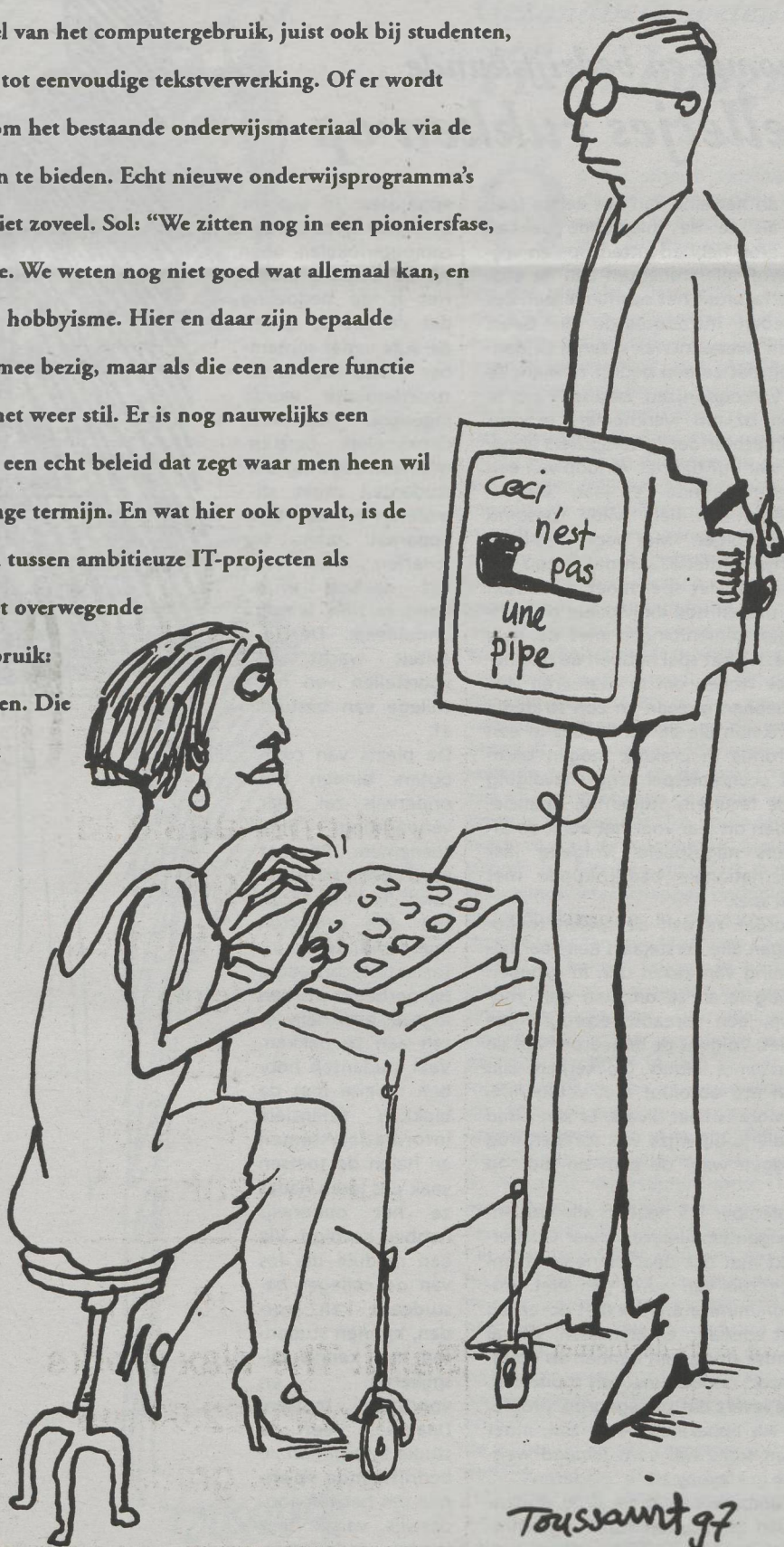
krijgen valt het weer stil. Er is nog nauwelijks een faculteit met een echt beleid dat zegt waar men heen wil

op middellange termijn. En wat hier ook opvalt, is de grote afstand tussen ambitieuze IT-projecten als

Electra en het overwegende computergebruik:

tekstverwerken. Die afstand moet

overbrugd worden.”

Tekst: Wammes Bos, Jan Buevink, Riki Janssen, Agnes Sommer

Tekeningen: Toussaint Essers

Geneeskunde

“Niet met iedere nieuwe IT-hausse meegaan”

“Wij moeten niet met iedere nieuwe IT-hausse mee gaan. Dat is niet te betalen en bovendien verlies je dan ook het einddoel uit het oog.

Onze studenten moeten dokter worden, daarvoor gebruiken we natuurlijk hedendaagse middelen, maar IT is geen doel op zich.” Aan het woord is dr. Karel Leunissen, portefeuillehouder onderwijs in het bestuur van de faculteit geneeskunde.

Drie, vier jaar geleden liepen de Maastrichtse medici nog voorop. Zij waren één van de eersten die het Computer Ondersteund Onderwijs (COO), volgens ingewijden “IT avant la lettre”, een plaats gaven in het curriculum. Inmiddels zijn aan twintig van de vierentwintig reguliere blokken computerprogramma's gekoppeld die de student bijvoorbeeld leren hoe hij de juiste diagnose kan stellen bij een patiënt die klaagt over pijn op de borst. Ook zijn er nog zo'n tweeëntwintig niet-blokgebonden programma's. Verplicht zijn ze echter niet.

Veel verder dan het COO is de faculteit op dit moment nog niet. Maar dat gaat veranderen, zo verzekeren zowel Leunissen als hoofd bureau onderwijs drs. Bert Kollé. Vanaf september kan iedere student zich via de elektronische snelweg inschrijven voor het keuze-onderwijs, kan hij zijn studieresultaten opvragen via de computer en is het ook mogelijk om een adreswijziging via het scherm door te geven.

Tegen die tijd zal de commissie leermiddelen, die deze maand wordt ingesteld, hoogstwaarschijnlijk ook zijn draai wat hebben gevonden. Deze groep moet de in januari 1996 verschenen nota *De rode kabel, informatietechnologie en onderwijs* gaan uitvoeren.

Dat de nota lang in de la is blijven liggen, kan niemand ontkennen. Leunissen: “Tot voor kort hadden we een aparte groep voor COO en mensen die de klassieke leermiddelen verzorgden. Het bestuur wilde eerst deze twee clubs samenvoegen want de nieuwe onderwijsmiddelen moeten wel passen in het totale beleid. Er moet een goede mix komen van de klassieke leermiddelen en het IT-onderwijs.”

Zeker is nu al, ook al moet de commissie leermiddelen nog worden ingesteld, dat zij een uitbreiding van het COO gaat stimuleren.

Verder hoopt de faculteit dat haar studenten in de toekomst tussen de onderwijsgroepen door, met elkaar via de computer overleggen en korte verslagen uitwisselen. Verslagen die ze nu mondeling in de onderwijsgroep rapporteren. Ook is het handig als ze de bibliotheek en andere bronnen vanuit hun studentenkamer kunnen raadplegen. De eerste stappen in die richting worden komend studiejaar bij wijze van experiment in het kader van het centrale Polarisproject gezet.

Maar dit soort wensen kosten ook geld, beseffen de medici. De gemeente Maastricht zal een glasvezelkabel door de stad moeten leggen en de studenten moeten in het bezit zijn van een computer. Dat laatste kan voorlopig niet via een pc-privéproject, al wordt daar in de nota nog wel melding van gemaakt. Geen geld, luidt nu de sombere conclusie van Leunissen.

Een cursus tekstverwerking zit er voor de aankomende medici ook niet in. “Wij hopen dat een student dat al in zijn pakket heeft. Wij gaan niet op onze kosten een cursus geven, dat is niet onze primaire taak.”

Wel kan de student geneeskunde sinds een jaar de herkansing van een blokttoets achter een van de computers in de COO-ruimte maken. Kollé: “Het mooie is dat de student individueel kan bepalen wanneer hij de herkansing doet, al moet hij dat wel vooraf afspreken. Hij krijgt ook meteen de uitslag van de toets.” Bovendien ontwikkelt de faculteit met geld uit het studeerbaarheidsfonds de zogenaamde “Casusgerichte ComputerToetsing” (CCT); toetsen die aan het eind van een co-schap worden afgenomen. Voor bijvoorbeeld huisartsgeneeskunde is die al klaar. De student kan deze toets nu al in Maastricht maar straks ook in het affilietziekenhuis maken.

Het grote voordeel van de CCT is volgens Leunissen dat de staf die soms veertig mondelinge toetsen in drie maanden moet afnemen, hierdoor aanzienlijk wordt ontlast. Maar dat niet alleen. Ook het inzicht en de besluitvaardigheid van de student die de casus moet oplossen, zijn beter dan voorheen te meten. En dat komt de betrouwbaarheid van de uitslag alleen maar ten goede.

	Studenten per PC	E-mail	Cursus tekstverwerken
psychologie	6	ja	ja
geneeskunde	14	ja	nee
kennistechnologie	2	ja	nee
gezondheidswetenschappen	15	ja	ja
economie	21	ja	ja
cultuur- en wetenschapsstudies	26	ja	ja
rechten	46	ja	nee

"Het helpt dat één van de IT-gekken ook nog decaan is"

“Het IT-niveau van eerstejaars psychologie is laag tot nihil. Waar hadden ze ook met de computer moeten leren omgaan? Op de middelbare school waar ze in de meeste gevallen een computer uit 1985 voor zeshonderd leerlingen hebben?” Een cursus tekstverwerking, Internet, maken van sheets voor een presentatie en bijvoorbeeld Email, zo legt decaan prof. Louis Boon uit, zijn dan ook vaste prik in het eerste jaar.

Die grondige kennismaking met de computer is niet alleen nodig om in de latere jaren papers en scripties te produceren die er "fatsoenlijk uitzien", maar ook om de blokken goed te kunnen volgen. Een flink deel van het vaardigheidsonderwijs (in het eerste jaar zit in bijna ieder blok wel iets van informatie technologie) vindt plaats op de computer. Achter de monitor conditioneert de student de virtuele rat Sniffy en neemt hij bijvoorbeeld de Strooptest af waardoor hij aan den lijve ervaart dat een mens even in verwar-

ring raakt als het woord rood in groene letters staat afgebeeld.

Gemiddeld zit een eerstejaars zo'n vier tot zes uur per week achter het beeldscherm. In het tweede jaar, wanneer de studenten gaan programmeren in Pascal, wordt dit aantal opgevoerd naar zo'n acht tot tien uur. En dan rekenen Boon en de facultaire IT-coördinator ing. Jacques Beursgens de tijd dat de aankomend psychologen zitten te 'chatten' nog niet eens mee.

Meestal werken de driehonderd studenten op één van de vijftig machines die het computerlandschap rijk is. "Nu zitten we ruim", vindt Boon. Uiteindelijk streeft hij naar één PC voor tien studenten. Dat moet genoeg zijn, zeker nu de faculteit van plan is om de studenten via een pc-privéproject de kans te geven om tegen een gereduceerde prijs er zelf eentje aan te schaffen (zie ook bericht pagina 3). Het aantal computeruren zal er in de toekomst niet minder op worden, want Boon en de zijnen zijn druk bezig met

een "uitbreiding van de leeromgeving met behulp van IT". Zo komt er een systeem van "formatieve toetsing" voor alle blokken van het eerste jaar. Nu al kan een student tijdens twee eerstejaars blokken drie keer een soort proeftoets afleggen om zijn kennis te controleren. De computer spuugt iedere keer een aantal vragen uit, geeft meteen de uitslag en slaat de score op zodat na de volgende proeftoets meteen duidelijk is of de student in kwestie vooruit gaat. Boon: "Voorlopig houden we het bij het eerste jaar. Die studenten hebben de meeste behoefte aan zo'n toetsstelsel. Zij vragen zich vaak af: ken ik al genoeg, heb ik de juiste dingen bestudeerd?"

Daarnaast zijn de psychologen druk doende met "dingen die niet direct met het blok te maken hebben", aldus Boon. "Zo ben ik zelf bezig om een deel van mijn boek dat in blok 1.7 wordt gebruikt op de PC te zetten en er met behulp van het programma 'authorware' van alles omheen te doen: plaatjes bijvoegen, ver-

wijzingen naar andere boeken, extra informatie. Ja, dat doen we zelf, het is niet heel simpel, maar het is te leren." Daar meteen aan toevoegend dat niet iedereen binnen de staf even enthousiast is over dit soort hogere IT-kunde. "We hebben een harde kern van zo'n zes mensen, een middenclub die wat enthousiaster wordt en een stuk of zes medewerkers die er nooit iets aan doen en er waarschijnlijk ook nooit iets mee zullen doen. Och, dat is geen ramp. Het komt wel. Je hoeft ook niet in ieder blok IT te hebben. Het blijft een middel, het is geen doel op zich."

Belangrijker is dat een faculteitsbestuur IT ziet zitten. Dat daar iemand zit die de kar trekt en er voor zorgt dat er geld in wordt gestoken. Beursgens: "Het helpt dat hier een van de IT-gekken ook nog decaan is."

Rechten

"Juristen zijn niet zo handig als het op technische zaken aankomt"

Juristen hebben op het gebied van informatie technologie een bijzondere handicap te overwinnen, aldus mr. Georges Span, coördinator IT in het onderwijs. "Juristen zijn niet zo handig, als het op technische zaken aankomt." Vandaar misschien dat het tot nu toe geen vaart liep met de computerisering van het onderwijs. "Niet iedereen is in staat en bereid zich op de computer te storten. Met name mensen van de oude stempel zijn er huiverig voor." Informatie technologie komt er toch, ondanks mentale handicaps en hier en daar wat tegenwerking. "Studenten willen het. En de markt waaraan je aflevert: advocatenkantoren, de overheid en het bedrijfsleven, verwacht dat men er mee kan werken."

Studenten willen inderdaad: de schamele veertig computers waar de faculteit nu over beschikt, zijn constant bezet. Men is aan het internetten met vriendinnen, vriendinnen en moeders. "Daar moet een eind aan komen", geeft Span toe, "want dat gaat ten koste van het onderwijs". Hij werkt al aan een programma om het internetten aan banden te leggen. Studenten zouden een maximaal aantal uren krijgen. "Een stuk of drie."

De Rechtenfaculteit heeft grootse plannen, op het gebied van IT in het onderwijs. De meesten daarvan zijn projecten in het kader van het studeerbaarheidsfonds. Span, tevens voorzitter van de 'klankbordgroep IT en onderwijs', is belast met de uitvoering van de meeste plannen.

Om te beginnen staat er een cursus pleiten op stapel, in samenwerking met de Open Universiteit en de Katholieke Universiteit van Leuven. Naast een werkboek techniek en achtergronden, wordt voor het basisdoctoraal een CD rom ontwikkeld, waarmee de student kan leren pleitnotities te maken. In een virtueel advocatenkantoor heeft de student de beschikking over telefoon, een archiefkast, en een secretaresse. Allemaal attributen

waar informatie uitkomt om de student te helpen pleitnotities te beoordelen, die in *full motion* videobeeld zijn gebracht. De eerste aanzet voor het script is geschreven, zegt Span. Over een jaar is het af.

Ten tweede zijn de juristen van de UM, de OU en Fontys (een samenwerkingsverband tussen hogescholen), bezig een cursus casusoplossen te vervaardigen. Casusoplossen is namelijk een complexe vaardigheid, waar veel studenten op stranden. De computer moet een gestructureerde variant van het practicum aanbieden, in de vorm van een programma dat is gebaseerd op kunstmatige intelligentie.

Het prototype van het programma is af. Per september moet het worden ingezet in de propedeuse. Januari 1999 zou het hele programma klaar moeten zijn.

Voor de tweede ronde van het studeerbaarheidsfonds is een vervolg op de pleitcursus voorgesteld. "Dit gaat meer om de onderwijskundige inbedding van het programma: de organisatie ervan", legt Span uit. Geen spannende computerspellen, dus. Een tweede voorstel is een vervolg op de cursus casusoplossen: het schrijven van een juridisch advies. De computer gaat door de student ingetypte adviezen beoordelen door middel van een statistische analyse. Vervolgens staat een cursus computervaardigheden voor (propedeuse) studenten op het programma. Tekstverwerking, data base programma's, internet, maar alles ondergeschikt aan juridische vaardigheden.

Een van de belangrijkste programma's die in ontwikkeling zijn, is een cursusontwikkelingsprogramma voor de docent zonder computerervaring. "Meestal is er per faculteit één technet die cursussen ontwikkelt. Daarom gaat het in den lande continu mis." Er is nu een programma in de maak voor leken, om het zelf te doen. Als het goed is, start het volgende week.

Economie en bedrijfskunde

Spelletjes rukken op

Aan het eind van het eerste jaar, als ze de inleidende vakken erop hebben zitten, spelen vrijwel alle studenten aan de economische faculteit het economiespel. Zes jaar geleden introduceerde dr. Geert Woltjer dit tweepuntsvak waarbij studenten spelen dat ze een bedrijf runnen. Ze bepalen verkoopprijzen, beslissen om te investeren of om werknemers te ontslaan. Van achter dertig computers bepalen ze in vier uur tijd het verloop van een economie gedurende tien jaar. "Dat levert meestal een hele wilde toestand op", weet Woltjer. "Met hoge werkloosheid en hyperinflatie." En dat is nou net de bedoeling. Het spel moet studenten duidelijk maken hoe individuele bedrijfsbeslissingen samenhangen met de hele economie. Na het spel hebben de deelnemers twee weken om te evalueren wat ze fout hebben gedaan en een strategie te ontwikkelen die ze vervolgens in een tweede ronde in praktijk mogen brengen. Het economiespel krijgt navolging binnen de faculteit. Studenten financiering hebben dit jaar voor het eerst de effectenbeurs nagespeeld. Volgend jaar start internationale bedrijfskunde met een eigen spel.

Lang voordat ze aan de spelen toekomen, krijgen alle eerstejaars een vaardigheidstraining van zeven uur. In groepen van twintig leren ze omgaan met windows, wp, een spreadsheetprogramma en internet. Volgens de beheerder van de computerruimte Huub Odekerken zijn die zeven uur absoluut niet voldoende. "De instroom is heel divers. Er zijn altijd mensen die je bij wijze van spreken nog moet zeggen waar de aan- en uitknop zit."

Sinds september '95 hebben alle studenten een eigen Email-adres. Maar Odekerken merkt niet dat daar binnen het onderwijs gebruik van wordt gemaakt. Studenten communiceren niet met docenten maar met vrienden en kennissen. Vooral buitenlandse studenten kunnen zo goedkoop contact houden met het thuisfront. Af en toe levert dat privégebruik problemen op. Als apparaten bezet zijn, moet Odekerken soms wel eens iemand wegsturen die in Playboy zit te 'bladeren'. De 128 computers waar de 2700 studenten die aan de faculteit staan ingeschreven nu aan kunnen werken, worden binnenkort uitgebreid met veertig nieuwe

apparaten. In september gaan twee nieuwe computerlokalen open op de begane grond. Het is de bedoeling dat de ruimte boven de aula vanaf september '98 als nieuwe instructieruimte wordt ingericht. Daarnaast denkt het bestuur over een regeling die studenten moet stimuleren om zelf een apparaat aan te schaffen. Maar hoe dat aanbod eruit komt te zien, is nog onduidelijk. De faculteit wacht de voorstellen van het college van bestuur af.

De plaats van computers binnen het onderwijs zal naar verwachting flink toenemen. Bij het studeerbaarheidsfonds heeft de faculteit drie projecten ingediend. Zo zal informatietechnologie bijvoorbeeld worden ingezet om knelpunten aan te pakken. Veel studenten hebben moeite met de blokken financiële informatiesystemen en halen de toetsen vaak pas jaren nadat ze het onderwijs hebben gevolgd. Via een module die los van de colleges bestudeerd kan worden, kunnen studenten hun kennis bijspijkeren en voortgang toetsen. Daarnaast heeft de studie internationale bedrijfskunde plannen om het talenonderwijs vanaf september via de computer aan te bieden.

Cultuur- en wetenschapsstudies

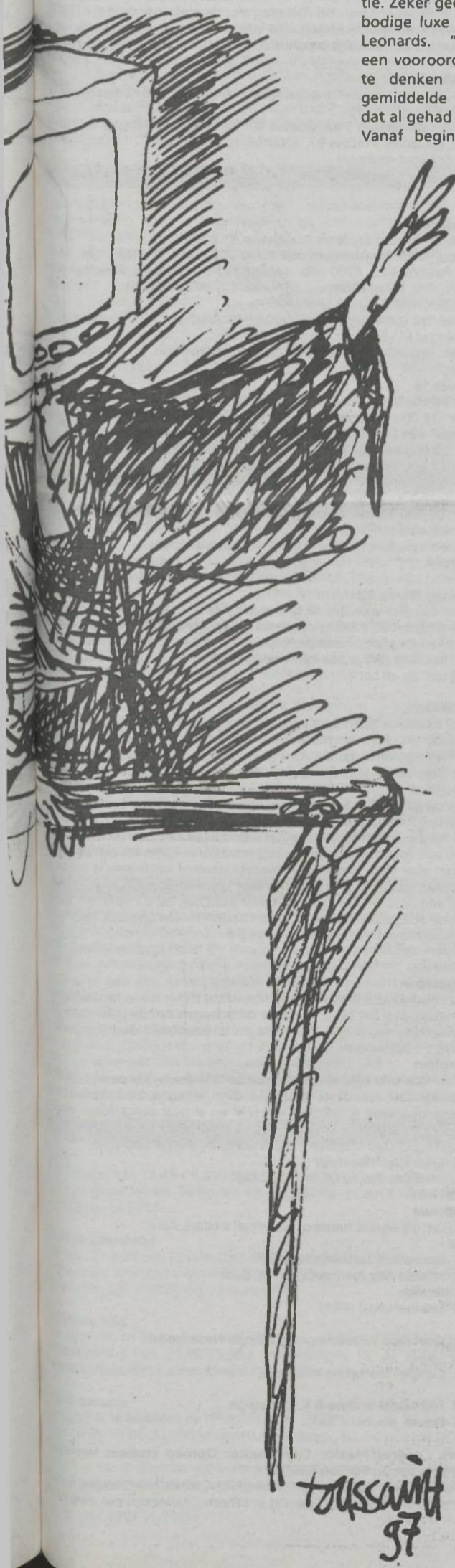
"Ik ga nu eerst aan een mooi boek werken"

“Het verhaal dat studenten je binnen de kortste keren voorbij streven, is een fabeltje”, meent dr. Chris Leonards. “Daar geloof ik absoluut niet in.” De docent geschiedenis bij cultuur- en wetenschapsstudies verzorgt het eerstejaars practicum computergebruik. “Oh, heel elementair”, zegt hij bijna sussend. Het bestaat uit twee blokjes die zijn ondergebracht bij het algemene introductieblok en het blok schrijfvaardigheden. Het omvat niet meer dan tekstverwerken en het opzoeken van informatie. Zeker geen overbodige luxe volgens Leonards. “Het is een vooroordeel om te denken dat de gemiddelde student dat al gehad heeft.” Vanaf begin

vorig jaar was Leonards projectmanager van Immics: interactive multimedia in culture and science. Het project moest de faculteit drie dingen brengen: een multimediale beeldbank met daarin schilderijen, architectonische hoogstandjes en andere afbeeldingen die relevant zouden kunnen zijn voor het onderwijs. Verder moest het project een onderwijsblok opleveren voor de nieuwe afstudeerrichting visuele cultuur. Ook wilde de faculteit een interactieve multimediale werkplaats waar studenten en docenten zelf databases, websites en CD-ROMs kunnen maken. Inmiddels zijn de twee medewerkers die de werkplaats gaan runnen al enkele weken aan het werk: een kunsthistoricus en een bijna afgestudeerde CWS'er uit eigen kweek. Beiden zijn bewust uitgezocht op hun dubbele achtergrond. Leonards: “Je hebt niet zoveel aan een technicus die geen kennis van CWS heeft.” De

werkplaats, met daarin zes computers zal van start gaan in september, als ook de eerste studenten van visuele cultuur aan hun specialisatie beginnen. Leonards ontdekte in de afgelopen anderhalf jaar dat de belangstelling bij de staf voor de mogelijkheden van computers binnen het onderwijs veel groter was dan hij verwacht had. Een enquête wees uit dat zeventig procent van de medewerkers interesse had. De beide workshops die naar aanleiding van het Immics-project georganiseerd werden, zijn door bijna de helft van het personeel bezocht. Leonards was verbaasd over wat er door verschillende docenten al zelf aan onderwijsmateriaal in elkaar was geknutseld. Twee docenten bij letteren en kunst hadden een eigen CD-ROM gemaakt. Een andere docent gebruikte in het onderwijs zijn eigen website. “Misschien dat ze niet alles kennen en kunnen, maar er is wel

veel belangstelling.” Maar Leonards ziet wel een cruciaal probleem bij de verdere ontwikkeling van IT in het onderwijs. Er gaat veel tijd inzitten. “Binnen CWS hebben we in de afgelopen jaren ons onderwijs opgebouwd. Een docent die een goedlopend blok heeft, denkt: ik ga nu eerst eens aan een mooi boek werken.” Ook zijn eigen plannen om IT een plaats te geven binnen het onderwijsblok ‘levensfasen’ zijn nog niet van de grond gekomen. Leonards wil studenten de mogelijkheid geven om direct te communiceren met de auteurs die hij gebruikt, maar hij weet nog niet precies hoe hij dat vorm zal geven. “Zoiets moet je natuurlijk wel modereren om ervoor te zorgen dat ze niet overvallen worden met een stroom mailtjes met de meest onzinnige vragen.”

Gezondheidswetenschappen

IT in hooguit vijf procent van de blokken

Op het scherm verschijnt een plaatje van een penis die zometeen in erectie moet gaan. Her en der knippen wat stipellijntjes die zenuwbanen voorstellen, tot plotseling, letterlijk in een oogwenk, de penis horizontaal staat. “Dit is een héle snelle computer”, luidt het lacherige commentaar. Het plaatje maakt deel uit van een (overigens uitermate serieus) Zwitsers computerprogramma over het zenuwstelsel. Even later toont Raymond Smeets van de vakgroep medische informatica (MI) een schitterende driedimensionale wervelkolom, die langzaam ronddraait en zich openvouwt. Het programma is hem aangeboden door de importeur, maar de module is nog niet ingebracht in het onderwijs bij geneeskunde of gezondheidswetenschappen, de twee faculteiten waar de vakgroep onder ressorteert. Andere modules zijn dat wel. Gezondheidswetenschappen mag zich verheugen in een vakgroep die erop geband is om nieuw onderwijsmateriaal voor de computer uit de markt te plukken en eventueel aan te passen voor gebruik in de faculteit. Tot op heden profiteert vooral de zogeheten biologische stroom bij GW van dit soort materiaal: bewegingswetenschappen en biologische gezondheidskunde. In die sector is het meeste voorhanden. Maar ook studenten beleid en beheer krijgen in hun derde jaar in het blok ‘beheersing van zorg’ een simulatieprogramma. Drie weken lang volgen ze drie keer per week een volle dag een practicum waarin ze een model moeten maken van een medische praktijk. Met een arts, een verpleegster, een operatiekamer, een röntgenafdeling, een wachtkamer en patiënten. Wat gebeurt er als je de wachttijden verkort? Welk percentage van de tijd is de verpleeghulp aan het werk? Wanneer is het handig om het personeel uit te breiden? Het blok is nu één keer op deze manier gegeven, en de reacties waren enthousiast, vertelt Siebren Groothuis van de vakgroep MI. En, zo mogelijk nog belangrijker: de computermodule voegt iets toe wat niet op een andere manier onderwezen kan worden, en dat zou toch de ratio moeten zijn van de invoering van de computer in het onderwijs. Toch staat IT in het onderwijs nog in de kinderschoenen bij GW. Over alle blokken genomen wordt het hooguit bij vijf procent gebruikt, zegt Marleen van Baak

van het faculteitsbestuur. Het beleid is wel gericht op meer, maar het stukt op de beschikbaarheid van materiaal en op de twijfels bij de wetenschappelijke staf. Die voelt er vaak weinig voor om eigen lesmateriaal te vervangen door IT-toepassingen. Als extraatje, als illustratie, vindt men het leuk, maar meer moet het niet worden. Er is dus nog enige zending- en stimuleringsarbeid onder de docenten nodig, erkent Van Baak. Voor een deel neemt de facultaire leermiddelencommissie onder leiding van Groothuis die voor haar rekening. En in het kader van de docentprofessionalisering wordt binnenkort een cursus georganiseerd rondom IT, zij het dat daar de meer eenvoudige toepassingen als Email en internet aan bod komen. Een eerste respons op de oproep

was hoog, veertig procent doet mee. De vakgroep van Groothuis en Smeets beheert ook het computerlandschap, waar zo’n zeventig machines (de meeste met 8 MB, een aantal met 16 voor de zwaardere programma’s) ter beschikking van de studenten staan. Voorlopig lijkt dat genoeg, ofschoon in het najaar altijd een piekperiode ontstaat wanneer er onderwijs plaatsvindt met behulp van de PC en het vrije gebruik dus eventjes aan banden moet worden gelegd. Eerstejaars GW-ers krijgen trouwens allemaal een basiscursus in het kader van een vaardigheidstraining: windows, word, excel, access, internet. En de faculteit gaat experimenteren met het elektronisch blokboek en de dito literatuurklapper.

Algemene wetenschappen

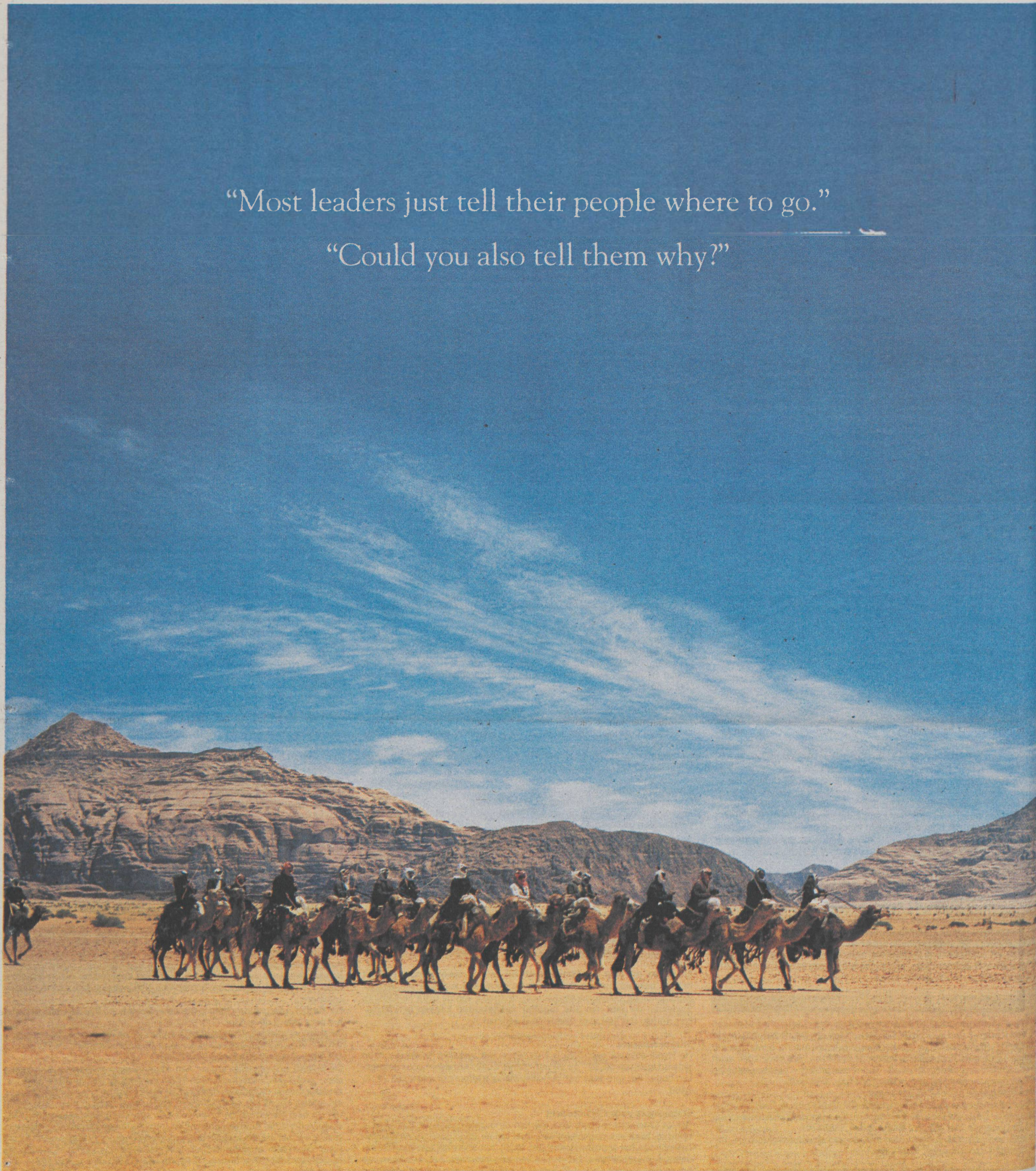
De studenten zitten te veel te internetten

Veel woorden hoeven er aan IT in het onderwijs bij algemene wetenschappen niet vuil te worden gemaakt. Een faculteit met de vakgroepen wiskunde en informatica, en die een opleiding kennistechnologie verzorgt; daar lopen de studenten eerder met een laptopje rond dan met een notitieblok. Zo is het dus ook, ongeveer. Er is geen onderwijsblok waar de PC geen rol in speelt, in de computer-ruimtes staat één PC op elke twee studenten, en thuis hebben ze meestal ook nog eens geavanceerd spul op het bureau, met snelle processors en veel geheugen. Toch vindt decaan Kasper Boon dat de plaats van IT in het onderwijs zelf nog lang niet groot genoeg is. “Echte courseware, leerstof dus, die helemaal op de computer is geënt, komt hier nog niet voor. Natuurlijk, overal hebben we casussen die in een computermodelletje zijn verwerkt, maar dat is niet voldoende. En wat ik ook graag zou zien is de mogelijkheid om telecommunicatie te bedrijven met experts op bepaalde gebieden die el-

ders in de wereld werkzaam zijn. Zelf red je het niet om op alle topics de beste docenten in huis te hebben.” Echte PC-cursussen krijgen de studenten kennistechnologie nauwelijks. Ze worden geacht een en ander ofwel al te weten, ofwel het zelf uit te kunnen zoeken. Van een student wordt wel een aantal basisvaardigheden verwacht: tekstverwerken, internetten, en een eenvoudige spreadsheet maken. Hoe ze dat leren zal de faculteit een zorg zijn, als ze het maar kunnen. Maar misschien dat er toch iets over internet georganiseerd gaat worden. Boon maakt zich namelijk zorgen over de manier waarop daarmee wordt omgesprongen. De studenten spelen er teveel mee, vindt hij, “ze zitten veel te veel te internetten”. En dat is een gebed zonder end, weet hij, want wie zoekt op een onderwerp dat hij leuk vindt, is dagen, zo niet weken bezig om zich daar doorheen te worstelen. “Wat vind jij leuk? Fietsen? Even kijken. Hier, alleen al op het Nederlandse woord fietsen krijg je 4240 matches. Het is echt ongelooflijk.”

"Most leaders just tell their people where to go."

"Could you also tell them why?"

KLM wants to make the transition from a national airline to a global airline system in the coming years. How will this affect KLMers?

They will be working more and more with partners from around the globe. Companies with specific goals and wishes which won't go unnoticed at KLM. These changes will put present management under pressure, but may make even greater demands on our future leaders. It is their task to ensure that KLMers stand firm, united in support of the joint product with our partners.

This is why our future leaders are given a clear message: Convince your people that you have set the right course. No one else will offer you the

Management Trainees

opportunity to lead sooner than we do. That requires outstanding capacities in the very best university graduates. Men and women who are born leaders.

Such graduates can request the Management Trainees Brochure. Write to KLM Royal Dutch Airlines, Corporate Management Development SPL/GO, PO Box 7700, 1117 ZL Schiphol. Or phone (+31) 20 649 83 14/649 50 51. Internet: www.klm.nl

The Reliable Airline

Een Mexicaans bouwpakket Voor het laatst: meisjes

Rachelle en Marieke zijn oudere meisjes. De derde huisgenote, Jenny, is zelfs al afgestudeerd en dik aan het werk. Ze is er vanavond niet, want ze moet zich voorbereiden op een sollicitatie. Bij Mars, die fabrikant van zware plakkerige chocolade-achtige repen. Het voorbereiden gebeurt bij de vriend. Vandaar dat we nu met ons drieën eten.

De tafel is al gedekt, keurig met servetjes op de borden. Er staat al een bak sla, tomaat en maïs, een pannetje rijst, een bakje geraspte kaas en een potje salsa saus. Daar komen nog bij: een bakje gehakt, een pannetje bonen met allerlei andere spullen erdoor, en een bordje tortilla's. Een Mexicaans bouwpakket. De radio staat te gieren op 3 FM. We gaan maar meteen over tot de kern van de zaak.

Eerst een tortilla, zo'n bleke pannenkoek. Marieke schept de hare vol bonendingen, sla, kaas en rijst, tot een dusdanige berg dat de tortilla onmogelijk nog gevouwen, gerold, of anderszins kan worden dichtgeplakt. Want dat schijnt de bedoeling. "Dat doe ik nu altijd", merkt ze met enige verbazing op, en begint met duim en wijsvinger stukken uit de berg te eten. Als de tortilla eenmaal opgerold gegeten kan worden, houdt ze haar hand voor de mond tijdens het afhappen.

Rachelle begint met een laagje saus, dan vlees, dan sla en vervolgens kaas. Oprollen, eten. Marieke houdt van prutjes, verklaart ze: bonenprutjes, groenteprutjes, "een echt prutjesmens". Met rijst ofzo. Rachelle maakt ook vaak prutjes, maar dan andere: met vlees. Ze eten vaak samen, maar ieder haar eigen prutje, want Marieke eet geen vlees.

Waar houden ze nog meer van? Spelletjes. Op de gang, onder het dartbord staat een stapel gezelschapsspellen, maar ze kijken ook naar tv-spelletjes. In de gids kruisen ze de spelprogramma's aan. "We zijn ook bewuste kijkers", verklaart Rachelle. "We kijken niet zomaar naar alles. Wel naar voetbal."

Marieke is aan haar scriptie bezig. Ze reed gisteren haar begeleidster van de sokken. "Geen goede actie, zo voor het afstuderen." Ze doet ook veel aan cultuur: de repetitie van Paul de Leeuw, de Tafelstraat, Studium Generale. Maar nu zit ze voornamelijk thuis, met als gevolg dat ze alles weet van wat zich in de buurt afspeelt. "Laatst is de Aldi overvallen, door een man met een rode bivakmuts. Hij heeft alle cassières bedreigd en al het geld meegenomen." Dat eerste lijkt me een kunst voor een man alleen, het laatste niet meer dan logisch. Waar doe je het anders voor. "Nu is de politie op zoek naar de cheques. En de dag na de overval stond er een bodyguard voor de winkel, en een videocamera binnen." De man met de bivakmuts is naar België gevlucht. Daar schijnen zoveel rode bivakmutsen rond te lopen dat hij onvindbaar is.

De bakker heeft een ontzettend harde stem en de overbuurvrouw tijgerbehang. "Blauwdörp is een begrip." Onlangs mochten ze een burenruzie bijwonen, die op straat werd uitgevochten. Net een spelletjesprogramma. "Het ontroerendste was dat de man zijn slofje verloor toen hij weer naar binnen ging. Die werd hem door de buurvrouw achterna gedragen." Een prachtig voorbeeld van buurt-solidariteit, vinden de dames van drie-

Eten in Blauwdörp (foto Philip Driessen)

hoog. "Je ziet, ik heb een zeer boeiend leven", zegt Marieke met enige zelfspot. We bouwen allemaal nog een tortillaatje. Het nadeel van dit soort eten is dat alle zorgvuldig ingepakte waar bij de eerste hap weer prompt uit het omhulsel glijdt. Kledder, op het bord.

Tot het boeiende leven van Marieke behoort sinds kort niet meer de voetbal. Ze heeft haar kruisbanden gescheurd, en mag alleen nog maar kijken. Naar de "Redsocks", de club van Koko. Heren. Zelf hoorde ze tot de "Blackstockings". Ik stel me iets met jarretels voor, maar dat blijkt niet het geval.

Toetje? Alles wordt razendsnel afgeruimd. Achtereenvolgens verschijnen een

pak vanillevla, een slagroomsputbus en een pak hagelslag op tafel. (Ik begin me af te vragen of de slagroomsputbus tot het standaard studentenoverlevingspakket behoort.) Rachelle zet de toetjes in elkaar, in grootmoeders toetjesbakjes, van groenig aardewerk met een leuk motiefje van appels en peren. Ik mag veel slagroom. De hagelslag is bedoeld voor de versiering. Vanavond gaan ze slemmeren op de kroeg. Dat wil zeggen: tequila achterover slaan met citroen en zout. Ook heel Mexicaans.

Agnes Sommer

Recept Mexicaans uit Blauwdörp

voor vier personen:

bonenprutje: knoflook, champignons en uien bakken, worteltjes, halve paprika, maïs, chilibonen met een beetje saus erbij. Tacokruiden van Casa Fiësta toevoegen.

Interessant is de inhoudsopgave van tacokruiden: gedroogde ui, lactose, zout, kruiden, chilipeper, knoflookpoeder, aardappelmeel, cacao, zuurteregelaar, citroenzuur, plantaardige oliën.

Het **gehaktprutje** bestaat uit rundergehakt met tacokruiden.

Vervolgens: een pakje tortilla's (ook van Casa Fiësta), rijst, geraspte kaas, sla, tomaten, maïs.

Kosten: ongeveer f6 per persoon

Agenda

donderdag 17 april

Voeger en De deur stond open, toneel, 2e jrs acteursopleiding, Toneelacademie, 19.00

Spartacus, ballet, Nationaal Bolsboi Ballet, Vrijthoftheater, 20.15
De hartstreek en Wijn met suiker, toneel, Kruis van Bourgondië, 20.30
Leo Cuypers Cyclus, jazz, Löstheater, 21.00

vrijdag 18 april

The Relationship between Art and Philosophy, symposium, Van Eyck Akademie, 11.00

Voeger en De deur stond open, toneel, 2e jrs acteursopleiding, Toneelacademie, 19.00

De roef van de gordel, toneel, M'46, 't Pesthuys, 20.00
Fröken Julie, toneel, Paardenkathedraal, Vrijthoftheater, 20.15
De hartstreek en Wijn met suiker, toneel, Kruis van Bourgondië, 20.30
Brand Smartlappenfestival, binnenstad Maastricht, 22.00

zaterdag 19 april

The Relationship between Art and Philosophy, symposium, Van Eyck Akademie, 11.00

Voeger en De deur stond open, toneel, 2e jrs acteursopleiding, Toneelacademie, 14.00

Zaterdagmiddagconcert, rock/blues, Löstheater, 15.00
Beethovenconcert, inleiding, Vrijthoftheater, 19.30
Conjunto Iberico, Cello octet, Conservatorium, 20.15
Beethovenconcert, LSO met Nelson Freire, Vrijthoftheater, 20.15
Concert Basement 5, White Wolf, Space Marines e.a., Sierzaal, 20.30

zondag 20 april

Een expeditie naar de Oeral, lezing, José Hennekam, Natuurhistorisch Museum, 13.30

Litteraire Salon, leven, werk en betekenis van Paul Haimon, Groote Sociëteit d'Eglantier, 14.00

Fondy Riverside Bullet Band, New Orleans Concert, La Bonbonnière, 14.30
De kapitein en de kannibaal, familievoorstelling, Vrijthoftheater, 14.30
Joodse Muziek, Leanne Rosebushvili (viool) en Sophia Shapiro (piano), Synagoge Meerssen, 15.00

Bronkhorst, Jongewaard & friends, dans, Löstheater, 15.00
Kamerkoor Exaudi zingt Holst, mmv LSO, Muziekschool Kumulus, 20.00
Tanto menos, tanto mais, Portugese fado, Vrijthoftheater, 21.00

maandag 21 april

Design: the blind spot of theory, lezing, Jan van Eyck Academie, 16.00

Volkscultuur in Limburg en de Euregio, discussieavond L'Affaire, La Bonbonnière, 20.15

Composers Night, café Marks & Kampstra, 22.00

dinsdag 22 april

De ethische economie van Sen, lezing, Studium Generale, Nieuwenhofzaal, 20.00

Elckerlyc, Tafelstraat-toneel, kelderruimte CWS, kapoenstraat, 20.00

woensdag 23 april

Lunchpauzeconcert, harpconcert, Véronique Serpentini, Vrijthoftheater, 12.30

Elckerlyc, Tafelstraat-toneel, kelderruimte CWS, kapoenstraat, 20.00

Films - Speelweek: 17 t/m 23 april

CINÉ-K, Bernardusstraat 13

Il Postino, dag, 21.00

FILMTHEATER LUMIÈRE, Bogaardenstraat 40b

Micracosmos, dag, 20.00

Tierra, dag, 20.30; vr en za ook 22.45

Fallen Angel, dag, (beh. ma) 21.00

Trees Lounge, dag, 22.00

Seven, ma 20.00

CINEMA PALACE, Wycker Brugstraat 1

Shine, dag, (beh. di) 18.30

Dante's Peak, dag, 18.30 en 21.15; za, zo en wo ook 14.30

Romeo and Juliet, dag, 18.30

Jerry Maguire, do t/m zo 21.15

The Devil's Own, dag, (beh. ma en wo) 21.30; za, zo en wo ook 14.30

101 echte Dalmatiërs, za, zo en wo 14.30

The Saint, ma, di en wo 21.15

Independence Day, wo 21.30

Sneak Preview, ma 21.00

PATHÉ MAASTRICHT, Wilhelminasingel 39

101 echte Dalmatiërs, zo en wo 13.20; za 14.05

Space Jam, zo en wo 13.25; za 14.10

Dante's Peak, dag, (beh. za) 13.05, 15.50, 18.35 en 21.20; za 13.50, 16.50, 19.35 en 22.20

The Empire strikes back, dag, (beh. za) 13.10, 15.55, 18.40 en 21.25; za 13.55, 16.55, 19.40 en 22.25

In Love and War, dag, (beh. za) 16.05, 18.50 en 21.35; za 17.05, 19.50 en 22.35; do, vr, ma en di ook 13.20

The Devil's Own, dag, (beh. za) 16.00 en 21.30; za 17.00 en 22.30

The English Patient, dag, (beh. za) 16.45 en 20.45; za 17.45 en 21.45; do, vr, ma en di ook 13.00

Mijn Franse tante Gazeuse, zo en wo 13.00 en 14.50; za 14.00 en 15.50

One fine Day, dag, (beh. za) 13.15 en 18.45; za 14.00 en 19.45

Karakter, dag, (beh. za) 16.10, 18.55 en 21.40; za 17.10, 19.55 en 22.40; do, vr, ma en di ook 13.25

Richie Rich, Magic Morning, zo 11.00

Saurusmannen nipt tweede op de Varsity

“Ik baal ontzettend; we hadden blik kunnen trekken”

Zondagochtend om half elf behaalt 'knorrenploeg' Saurus zijn eerste triomf op de Varsity. Acht getrainde jongens roeien onder aanmoediging van hun stuurvrouw als eerste over de finish. Daarmee bereiken ze de finale van de studentenroeiwedstrijd die bol staat van de corporale traditie en al sinds 1878 wordt geroeid.

Op dat moment rijdt de toeschouwersbus van Saurus nog over de snelweg richting Houten. Met een half uur vertraging, omdat hij moest wachten op twee laatkomers. Een duo dat de avond ervoor overduidelijk te veel heeft gezopen. De één houdt voor de zekerheid zijn zonnebril maar op. Hij haalt tot zijn eigen verbazing een gehaakt gordijntje, waarschijnlijk 's avonds meegenomen uit een kroeg, uit zijn jaszak. De tweede slaat maar meteen een fles wijn achterover. De sportievere toeschouwers voor in de bus kijken het met lede ogen aan. Zij drinken cola en filosoferen over de kansen van de beide Saurusteams.

Pas sinds 1973 mogen er ook verenigingen die niet aan een corps zijn verbonden, meedoen aan de Varsity: de 'knorrenverenigingen', zoals Saurus. Maar de corporale tradities worden natuurlijk wel in ere gehouden. Zelden tref je in een weiland zoveel brassende ballen aan als afgelopen zondag in Houten aan het Amsterdam-Rijnkanaal. Op het omheinde terrein bij de finish vallen de mannetjes van Saurus dan ook nauwelijks op. Jasjes -het liefst vele malen gescheurd en genaaid- in allerlei kleuren en met bijpassende verenigingsstropdassen verzamelen zich rond de bier tent. De mannen vermaken zich met zuipen, jasje-trekken en elkaar in de modder duwen. Het jazzbandje dat op het kleine podium optreedt, pauzeert even voor een picknick. Op het uitgespreide laken staan wijn,

schotels vol heerlijkheden en een aantal opgezette fazanten. Dat er geroeid wordt, lijkt slechts bijzaak. Belangrijkste vraag: waar zal het feest vanavond zijn? De traditie wil namelijk dat de vereniging die het koningsnummer de 'oude vier' wint, een groot feest organiseert waar het bier gratis is. Voor de grotere (meestal) corporale verenigingen, is dit traditionele nummer, dat al voor de 114e maal wordt geroeid, het hoogtepunt van de Varsity. De beste roeiers van de vereniging strijden hier om de eer van hun corps en om een medaille: het gouden blik. Traditie is dat supporters van de winnende vereniging poedelnaakt -alleen de verenigingsstropdas nog om- het water in springen om 'hun' roeiers te feliciteren. De 'oude vier' op een Varsity winnen, is voor roeiers een buitengewo-

ne gebeurtenis. Geen wonder dat hier de crème de la crème van de Nederlandse roeiwereld in de boten zit.

Aan dit nummer doen de Saurusroeiers dus niet mee. Ze zouden kansloos zijn in dit veld van grote jongens. "Saurus heeft genoeg kennis in huis om de eerstejaars te begeleiden", legt bestuurslid Olfert de Wit uit. "Maar voor het begeleiden van ouderejaars is simpelweg te weinig know how binnen de vereniging".

Dat Saurus de eerstejaars goed heeft opgeleid, blijkt later op de middag. De 'zware vier' roeit onder leiding van de kleine stuurvrouw Marjolijn van Blerick naar de tweede plaats. De ploeg van het Amsterdamse Nereus is voor hen veel te snel.

Bij de 'eerstejaars acht met stuur' is dat anders. De start is te langzaam, maar ge-

Fans Laga vierden feest (foto Maarten Hartman)

leidelijk naderen ze de boot van Nereus. Als de roeiers het geschreeuw van de tribunes horen, zetten ze de eindsprint in. Onverwacht snel lopen ze op de godenzonen van Nereus in. Maar de sprint is net te laat ingezet. Het verschil aan de finish is niet meer dan een seconde. Langs de kant wordt er zelfs door Nereussupporters met ontzag over de Maastrichtse ploeg gesproken. Maar de teleurstelling is groot bij de Saurusmannen. Boegroeier Marco Achterberg: "We hadden blik kunnen trekken. Ik baal nu ontzettend".

Hij is niet enige die baalt. Op de houten tribune, waar boterhammen met kaas worden gesmeerd en melk wordt gedronken, zit een heel wedstrijdteam van Saurus. Tussen de studenten met sportieve clubtruien en keurige papa's en mama's die hun kroost komen aanmoedigen. Liever zouden de meiden gewoon met hun boot in het water liggen naast de andere 'eerstejaars acht met stuur'. Zeven dagen per week trainden ze hiervoor, het inschrijfgeld was al betaald, maar vier van de acht roeisters kampen een week voor de Varsity nog met blessures. Nu waren ze het liefst thuisgebleven. Maar de teamgeest is sterk, dus zijn ze er allemaal. Voor Elanor van Broekhuizen (stuurboord-slag) is vooral het geluid van de langsvarende boten een kwelling: "Het knallen van die dollen, dat is zo'n machtig geluid. Dan wil je in zo'n boot zitten, meeroeien."

Na de winst van het Delftse Laga op het koningsnummer 'de oude vier', gaan deze sportieve vrouwen meteen terug naar Maastricht. Net zoals de mannen van de beide andere Saurusteams. Morgen moet er weer worden getraind. Voor de feestende bral-apen is de nacht nog lang. Maandagochtend vroeg rijdt een touringcar vol zatte Sauriers van Delft terug naar Maastricht.

Tineke Oosterloo

Tafelstraat 13 speelt moraliteitenspel

Dood in de faculteitskelder

In de kelder van CWS waart vanaf volgende week dinsdag de dood rond. De dood is één van de hoofdpersonen in het middeleeuwse moraliteitenspel *Elckerlyc*, dat een groep van Tafelstraat 13 op zal voeren. CWS-studente Veronique Janssen heeft de regie in handen.

God heeft de Dood bevolen Elckerlyc op te halen. De schepper is namelijk flink kwaad. Iedereen gebruikt de door Hem geschapen dingen voor eigen genot en men is vergeten Hem te eren. De Dood geeft Elckerlyc de opdracht om zich tegenover God te verantwoorden voor zijn daden. Maar hij hoeft dat niet alleen te doen. In deze taak wordt Elckerlyc bijgestaan door een aantal vrienden.

Alle spelers zijn in deze opvoering beurtelings Elckerlyc en beurtelings de Dood. "Iedereen draagt namelijk ook een beetje de dood in zich.", legt regisseuse Veronique Janssen haar keuze uit. "Vanaf het moment dat we geboren zijn, begint het verval." Daarnaast vertegenwoordigt iedere figuur een bepaalde menselijke eigenschap, zoals wijsheid of gezelligheid. Om de personages compleet te maken, laat de regisseuse hen op een zeker moment ook hun slechte kant tonen. Dit gebeurt wanneer de Dood hen vraagt mee te gaan. Dan blijken de figuren ook de zeven hoofdzonden in zich te dragen, waaronder hebzucht en hoogmoed.

Janssen denkt niet dat deze manier van spelen het stuk onbegrijpelijk zal maken. "Het maakt voor het publiek niet uit. Wat ze te zien krijgen, zijn simpelweg verschillende personages. Iedereen mag alles in zekere zin zelf interpreteren. Maar de conclusie die uit het spel te trek-

ken valt, is onvermijdelijk."

De boodschap die *Elckerlyc* uitdraagt, is dat we voor de dood allemaal gelijk zijn. Het is belangrijk dat ieder zelf verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen leven. Dood en verantwoordelijkheid hebben Janssen altijd al aangesproken. Als klein kind lag zij 's nachts in bed bang te zijn voor de dood. Onlangs is ze zelf ook ernstig ziek geweest.

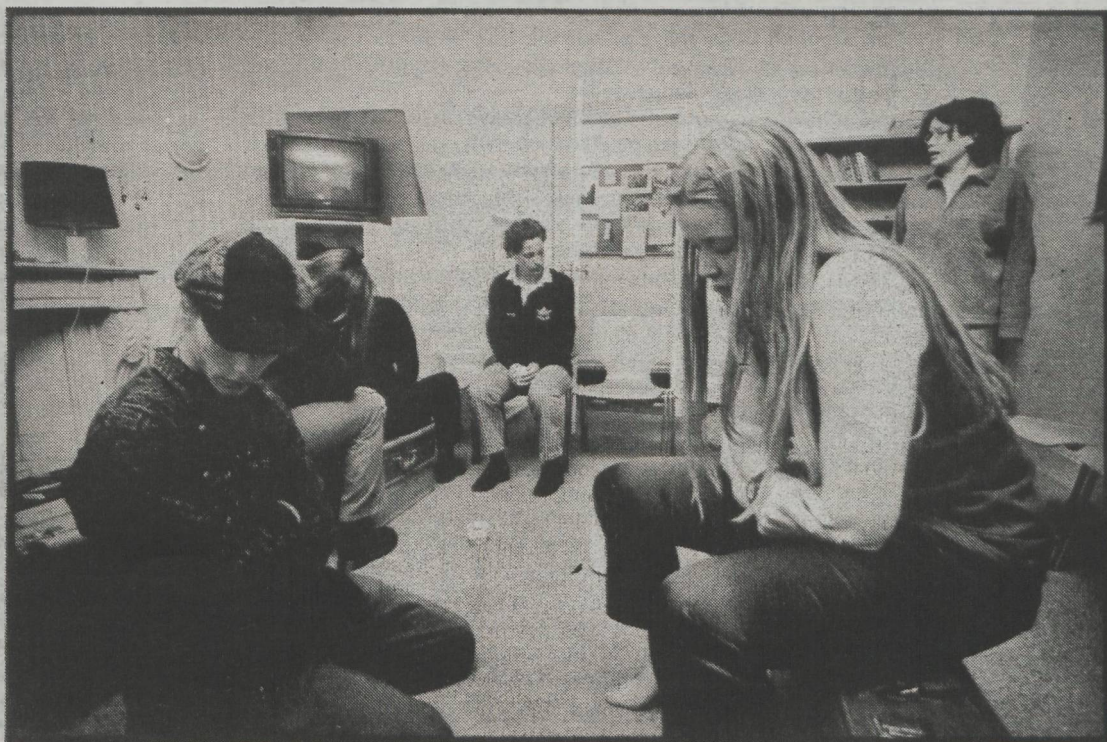
Omdat de CWS-studente ooit professioneel regisseuse hoopt te worden, pakt ze veel aan wat met toneel te maken heeft.

Ze heeft verschillende toneelopleidingen gedaan, waaronder de lerarenopleiding in Eindhoven, maar nog geen enkel diploma behaald. Haar ervaring kan ze goed gebruiken bij een stuk als *Elckerlyc*. Dat de oecumenische vereniging Tafelstraat 13 een moraliteitenspel brengt, is eigenlijk maar toeval. Nadat ze gevraagd was om een stuk te regisseren, ging Janssen op zoek naar iets dat geschikt was voor vijf meisjes en een jongen, want daar bestaat haar groep uit. Ze stuitte op *Elckerlyc*. Omdat bij Tafelstraat 13 het

groepsproces belangrijker is dan het eindproduct, heeft Janssen haar discipelen iedere repetitie een andere speltechniek geleerd, zodat de spelers elkaar eerst konden leren kennen.

Lotte Asveld

Elckerlyc: 22/4m 24 april, 20.00 uur, in de koffiekelder CWS-faculteit en 25 april, 20.30 uur, in de Cellenbroederskapel

Tafelstraat 13 repeteert (foto Philip Driessen)

MPS

Ik wandel door de weilanden. Kijk! daar komt professor IJzerbewerker me tegemoet kuieren. Lang niet gezien. Eminente wetesjapper. Aan zijn zijde slentert een pikzwarte man in wiens gezicht een fluorescerend witte halve maan grijnst: De Lachende Hoogleraar. Titel voor een televisieserie.

"Humbum!" roept IJzerbewerker.

"Joi" roep ik terug. Als wij elkaar tot op armlengte genaderd zijn is conversatie mogelijk.

"Humbum," herhaalt hij, "hoe is het toch met je?"

"Mwaaaaach, wôôôaah, tgaat," stel ik vast,

"Vkansie gwees." Een uitje op het platteland doet de articulatie namelijk weinig goed.

*"Tja. Ik las het. Dat is het fijne van jou. Je hoeft jou niet te zien om te weten hoe het met je is. Die pseudo-therapeutische *Eva*'s vormen een aardige reflectie van jouw zieleroeselen. Ken je overigens De Lachende Hoogleraar?" Ik kende hem.*

*Maar veel belangrijker is dit: lezerinnetjes van deze kolommen menen mij te kennen door een nauwkeurige exegese van het *Eva*gewaauwel. Zij geloven dat *Eva* en haar alter ego (of is het nu andersom?) naadloos met elkaar overeen komen. (Goddank ex-)collega Staalpotlood wist niet beter meer dan dat mijn alier ego óók Eva heette. Als het ging om onderwijsrealisatie werd zij door hem met *Eva*! in de wandelgangen aangeropen.*

Of dat zo fijn of vervelend is, is nog maar de vraag. Ik houd het er maar op dat het bijzonder heilzaam kan zijn om naar wens een andere persoonlijkheid te kunnen inzetten. Wij zijn ongewoon dat een vriendschap in de kroeg niet zonder meer kan worden doorgetrokken naar amicale verhoudingen in het werkoverleg. Mag je iemand die je vol lol op de schouders hebt gebeukt en eeuwige vriendschap beloofd de volgende ochtend een loer draaien?

Mensen die mij maar half kennen denken dat de auctrix van deze stukjes een meestentijds chagrijnige, in de wetenschap gefrustreerde maar desondanks niet écht domme, alleenstaande maar niet ongelukkige, progressief-angebauchte doch libertair ingestelde, crypto-feministische ouwe vrijster is.

Ik help U uit de droom. Deze stukjes worden geschreven door een jonge ondernemer in de procestechologie, een wâhwâh-bal die zijn contracten opdoet in De Bôbbel, een fijne jongen die er nog niet klaar voor is om zich te binden en zijn volgende week nog even gaat snowboarden, een Nieuwe Macho die de gevoelige kant van zichzelf probeert te vinden en daarom weleens een boek leest, het liefst De Celestijnse Belofte in Reader's Digest-formaat, of natuurlijk gaat voor huilen in bed en meer kinderopvang voor werkende vrouwen. Een sympathieke bink die gaat squashen met de vriendin van zijn beste vriend 'omdat die jongen ook eens lekker uit moet kunnen.'

"Oh. De Lachende Professor. Natuurlijk! He! Ik moet weer eens verder. Mijn bloemchikcursus wacht niet."

Eva

(foto Philip Driessen)

Corselettes van Roulette

"Zeker allemaal ooms en tantes van de modellen?", schreeuwt een als conducteur vermomde meneer de volle gang in. Het lijkt er wel op. Men is in ieder geval in grote getale op komen draven, en heeft zich voor de gelegenheid zwaar opgedoft. Dat is een misvatting, volgens de conducteur, want het betreft hier een repetitie. Handig, om al bij voorbaat verexcuseerd te zijn voor alle calamiteiten die zich eventueel nog voor kunnen doen.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Er worden lootjes uitgedeeld, en mapjes met drukwerk van en over de Maastrichtse modescene. Het lijkt wel een kinderpartijtje. Het is 'De droom van Roulette Pasmans', een programma van het Studium Generale, afgelopen vrijdag uitgevoerd in het Kulustheater. Modeontwerpster Roulette Pasmans heeft zelf haar droom mogen samenstellen.

Het toneel is bezaaid met spoorwegrekwisieten: een levensecht geschilderde tunnel, een paar baanwerkers, een stuk rails en wat bielsen. De conducteur is er nog steeds. Hij heeft de regie in handen en commandeert dus muziek, licht, dames en publiek. Met de regelmaat van een irritante wekker roept hij: "Die houden we erin." Het is tenslotte repetitie.

Naast me zit een mevrouw in een mantelpak van woeste ruiten, waaronder bleekroze Katrien Duck-pumps. Toen we nog op de gang stonden, drentelde ze al opvallend heen en weer. Nu doet ze weer haar best. "Ik heb al heel wat modeshows gezien in mijn leven, maar dit..." En: "Ja, wij hebben ook dorst", als een lichtman met een flesje in de hand binnenkomt. Hij is te laat. "Repetitie, hè", merkt de conducteur op en zet de muziek aan. Oorverdovende computerherrie van het genre BoemBoem. Marcheert lekker. Dat kunnen de modellen goed. Hoeden komen langs, hele mooie. Hoog aaibaarheidsgehalte, golvende vormen. Na de hoofddeksels ("applaus voor Wendy Villevoeye") droomt Roulette van een container gevuld met dames die als voornaamste kenmerk een opzienbarende haartooi hebben. Ze klimmen in en uit de container, op bevel van meneer de conducteur. Het duurt allemaal wat lang, vindt ook mijn buurvrouw, die luid begint te klagen en vervolgens ruzie met de conducteur krijgt. "Ik heb er tenslotte voor betaald", snuift ze, met de schijnwerpers vol op haar mantelpak en diadeem.

Het spannendste onderdeel staat op de rails: een peloton dames met een weinig rubber erom. Latex-wear heet het. Korte jurkjes, strakke pakjes, hier en daar een nikkelen knoop; alles glibbert en glanst. Niets dat op ondergoed duidt. De meisjes sjouwen met onderdelen van etalagepoppen en verstarren af en toe zelf ook in etalagepop-pose. Buurvrouw is tevreden.

Maar dan slaat de conducteur weer toe. Hij gaat een jasje verlo-

ten, van Lianne Reynders, ook een mode-ontwerpster. De lootjes zitten in een doos. De doos is ingepakt en moet dus worden gepeld, alvorens hij kan worden geopend. Er blijkt een kleinere doos in te zitten, eveneens zorgvuldig in papier gestoken. Zou Roulette dit allemaal bij elkaar gedroomd hebben, deze kleuterpret? "Het winnende lot is 847 rood", verklaart de conducteur, een soort lollige oom, die beter tussen de schuifdeuren had kunnen blijven. Maar ja, hij kwam in één pakket met de ontwerpster van de jasjes. (Door een kenner omschreven als: "Knip er een gat in en trek het scheef.")

Natuurlijk heeft niemand het winnende numer. De buurvrouw staat op en begint zenuwachtig haar zakken om te spitten, luidkeels mompelend dat ze toch dacht dat... "U toch niet weer, hè?", roept de conducteur vertwijfeld. Natuurlijk wel, buurvrouw zit in het komplot. Achter een beschijnwerper laken steekt ze zich in een strak jasje met bijbehorende laarsjes. Wij kijken ademloos naar het silhouet van een schuifdeurstriptease en verlangen hevig naar een biertje. Het is niet alleen stomvervelend, maar ook nog bloedheet in de zaal. De beker is echter nog niet leeg. Het tot spannend scheef zwart rubber gemetamorfoseerde mantelpakje zet zich op een biels neer, en begint uit te leggen wat de diverse ontwerpers precies willen en bedoelen met hun kunsten.

Gelukkig mogen we dan naar buiten, op de gang staan, langs de trap hangen. Opeens hebben alle ooms een videocamera of een fototoestel bij zich. Roulette staat onzichtbaar boven, en laat haar modellen neer. Om te beginnen een serie als taartjes opgedirkte corsetten. Een citaat, aangetroffen in het mapje dat ons aan de deur werd toegestopt: "Mijn ontwerpen, met name mijn corsetteriën zijn het zinnebeeld van bekoring, een zo groot symbool van het vrouw zijn, dat ik deze ook als autonome kunstwerken exposeer." Corsetteriën! Waarom geen corsetta-ges? Of corsettelles? De zinnebeelden van bekoring hadden mogelijk beter autonoom geëxposeerd kunnen worden. Nu laten ze in de afdaling puisterige ruggetjes zien, en worden ze gedragen door aarzelende benen, die stijfjes een rondje draaien. Het valt soms niet mee om vrouw te zijn. "Die houden we erin", roept de conducteur mechanisch om de drie passerende dames. Na de corsetjes zakken statige jurken naar beneden, en een prachtig geel pak van gele theedoekenstof, die een getatoëerde navel bloot laat. Dat is pas echt imposant.

De pakken van Tiel Janssen vormen het sluitstuk. Een kruising tussen michelinmannelukjes, middeleeuwse koningen en dito artsen waadt over het podium, want echt bewegen kunnen de bewoners van de pakken zich niet. Erg kunstig. Carnavalspakken, hoor ik later, als we eindelijk aan het bier mogen. Ik ben blij wakker te worden. Hoewel. In de stationsrestaurant tref ik de buurvrouw weer, die memoreert hoe zaaalig zij het vond om "als burgertrut" tussen het publiek te verkeren. "Hoe de mensen kéeééééken."

Agnes Sommer

A
n

De
ver
ber
stuc
OV
kan
wee
LSV
deze
guk

Begi
naal
bedi
toek
op
kool
wor
wee
zen
honi
len.
Een
tege
OV-
alle
met
bezt
fing

3
Ruz